

DARBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 19

Gegužis - May 8, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.

Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina

\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos ambasadorius Izraelyje Romas Misiūnas Lietuvos interesams atstovaus ir Kipre bei Pietų Afrikos Respublikoje. Iki šiol Lietuva neturėjo savo diplomatinį atstovą Kiprui ir PAR.

- Tautinio atgimimo ažuolyne tautos patriarcho Jono Basanavičiaus gimtinėje Ožkabaliuose balandžio 25 d. ažuolų giraitę pasodino Kovo 11-osios Nepriklausomybės Akto signatarai. Tautinio atgimimo ažuolynas Ožkabaliuose įkurtas 1989 metais, čia jau ošia tūkstančiai ažuolų ir kitų medžių. Kasmet didėjančiame Tautinio atgimimo ažuolyne jau žaliuoja medžiai, skirti tautos šviesuoliams, Lietuvos laisvės gynėjams.

- Vilniaus sportininkų namų muziejuje atidaryta "Lietuvos aido" fotožurnalisto Stasio Laukio paroda "Trečias kartas nemelavo!", kurioje įamžinta jau istorine tapusi Kauno "Žalgirio" krepšinininkų pergalė Europos taurės finalinėse rungtynėse Belgrade prieš Milano "Stefanel" ekipą. Pasak Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidento Artūro Poviliūno, pamatęs nuotraukas, jis dar kartą pergyveno tas jaudinančias ir kartu džiugias akimirkas, kurias patyrė stebėdamas finalą per televiziją.

- Statistikos departamentu duomenimis, kovo mėnesį vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje sudarė 947,40 lito. Tai - 4,1% daugiau, palyginti su šiuo metų vasario mėnesiu, ir 24,3% daugiau nei pernai tuo metu.

- Šiaulių dramos teatro senjoras - aktorius ir režisierius Kazys Tumkevičius - sukūrė ne tik šimtus vaidmenų, režisavo keliasdešimt spektaklių bei švenčių, bet ir sukaupė didžiulį unikalų teatro bei kino literatūros rinkinį. Šiame archyve - nuo 1931 metų rinktos knygos. Kolekcijoje, apimančioje 651 bylą, atsispindi visa Šiaulių dramos teatro istorija.

- Didžiosios Britanijos oro bendrovė "British Airways" balandžio 26 d. pradėjo savo skrydžius į Lietuvą, kuri tapo šimtąja valstybe šios vienos didžiausių pasaulyje oro bendrovės sąrašė. "British Airways" numato keturis savaitinius reisus iš Didžiosios Britanijos į Lietuvą. Bilietas į abi puses "British Airways" reisu kainuoja 469 JAV dolerius (1876 litas). Oro bendrovė ateityje žada mažinti bilietų kainas, jeigu tik jas sutiks patvirtinti Lietuvos Vyriausybė.

- Telekomunikacijų kompanija "Omnitel", skyrusi solidžią pinigų sumą, tapo viena iš kelių pagrindinių šių vasarą vykšančio Nacionalinės filharmonijos "Vilniaus festivalio '98" rėmėjų. Festivalyje gegužės 29 - liepos 2 dienomis koncertuos ryškiausias Lietuvos ir pasaulio rimtosios muzikos žvaigždės.

- Aludarių asociacijos duomenimis, pernai viename Lietuvos gyventojui teko apie 35 litrus alaus. Statistika teigia, kad pernai Čekijoje per metus vidutinis gyventojas išgėrė 160 litrų, vokiečiai - 140, lenkas - 43 litrus alaus.

LIETUVOS VALSTYBĖ NEDALYVAVO GENOCIDO VEIKSMUOSE

Povilas Žumbakis

Bolševikai draskė Lietuvos kraštą, žudė ir vežė nekaltas šeimas į tolimąjį Sibirą. Kentėjo visa lietuvių tauta.

Naciai žudė žydus ir persekiojo likusius mūsų inteligentus - kentėjo visa mūsų tauta.

Sovietai ilgus okupacijos metu persekiojo, naikino krašto kultūrą, religiją, ūkį ir vykdė sistemingą genocidą - kentėjo visa lietuvių tauta.

Tauta turi kuo didžiulis

Tautos kančios, žudymai, naikinimai buvo sustoję tik du kartus per šį šimtmetį: pirmosios nepriklausomybės metu ir po kruvinųjų 1991 metų įvykių, atkuriant nepriklausomybę. Nepriklausomybės laikais Lietuvos tauta, - plačiąja to žodžio prasme, - nepatyrė kančių, trėmimų, naikinimų ar žudynių. Tai yra ir turi būti mūsų tautos pasididžiavimas. Kiek valstybių net šiais moderniais laikais gali pasigirti, kad jų teritorijoje nepersiekia žmonės? Kad mažumos turi visas teises, tokias pat kaip dauguma?

Ar viskas yra visiškai tobula? Žinoma, ne. To ir negali pasiekti. Bet mes, lietuviai, galime žiūrėti į akis ir sakyti, kad mūsų valstybė niekam nekenkė, niekada nedalyvavo genocido ar ki-

tuose organizuoto naikinimo veiksmuose! Kiek valstybių šiandien galėtų tai pasakyti?

Okupantams talkino tik išgamos

Kai Lietuvos teritorijoje vyko genocido ir holokausto žudynės bei persekiojimai, kraštą valdė ne Lietuvos valdžia ar Lietuvos tauta. Lietuviai patys buvo nelaisvi. Jie negalėjo nurodyti okupantams, ką ir kaip daryti. Lietuviai, kaip tauta, buvo bejėgiai.

Okupantai - pirma bolševikai, paskui naciai, vėliau vėl sovietai naikino mūsų kraštą ir žmones, visą tautą.

Prieš Antrąjį pasaulinį karą ir po jo krašte buvo netvarka, daugelyje vietų net anarchija. Mažytis mūsų kraštas, mindžiojamas šio šimtmečio milžinų ir diktatorių, buvo jų kruvinųjų darbų laukas. Tų audrų metais didžioji dalis tautos elgiasi taip, kaip ir visos kitos tautos, visų kitų kraštų žmonės okupacijos metu. Būtų galima parodyti, kad mūsų tauta elgiasi netgi kilniau.

Kai bolševikai slapstai dar iki okupacijos planavo Lietuvos naikinimą, prie jų prisidėjo maža tautos dalis. Tie išdavikai neatstovavo lietuvių tautai, jie neatstovavo net jokiai mažumai ar tautos daliai. Jie buvo tautos išgamos, ideologiniai, isitikinę komunistai arba oportunistai.

Bolševikams užėmus Lietuvą, kolaborantų padaugėjo. Ar jų bu-

vo daugiau, ar mažiau, negu nacių laikais, nežinia. Bet tie, kurie talkino bolševikams dar iki okupacijos, prisidėjo prie viso krašto išdavimo ir okupacijos. Tie žmonės išdavė kraštą, kuriame gyveno ar iš kurio buvo laikinai pasitraukę, kad galėtų padėti svetimiesiems jį užimti ir naikinti tautą.

Kraštą okupavus naciams, prie jų kruvinųjų darbų prisidėjo labai nedidelė tautos dalis. Kolaborantų buvo, kaip ir visur, ir visada okupacijų laikais, bet jų skaičius buvo labai mažas. O tauta, vedama pagrindinės rezistencijos, sugebėjo pasiekti tai, ko nesugebėjo kiti kraštai: Lietuvoje naciams nepasisekė suorganizuoti SS legionų, nesisekė rinkti jaunimo į karinę tarnybą, nepavyko sudaryti fašistų partijos ir įkinkyti į savos tautos žmonių žudymą.

Tiek, kiek pasisekė pritraukti, buvo išimties. Tautoje buvo šiukšlių, prisidėjusių prie nacių ir bolševikų, sovietų vykdomo krašto naikinimo. Tokių šiukšlių turi visos tautos, ne tik mūsų. Kai naciai bandė organizuoti patraukti lietuvių prie žydų žudymo, jiems nesisekė. Tie, kurie taip darė, buvo arba apgauti, arba priversti. O prisidėję prie žudynių savo noru tebuvo nereikšminga tautos dalelė. Jie buvo nusikaltėliai prieš visą lietuvių tautą.

(nukelta į 8 psl.)

GENERALINIAM PROKURORUI PASKIRTA APSAUGA

Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius pavedė Vadovybės apsaugos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos paskirti apsaugą generaliniam prokurorui Kazii Pėdnyčiai, pranešė Eltai Vyriausybės spaudos tarnyba.

"Generalinei prokuratūrai sustiprinus stambiųjų kriminalinių ir finansinių nusikaltimų tyrimą, nustatyti grąsinimų ir psichologinio spaudimo generalinio prokuroro šeimai atvejai, kuriais gali būti bandoma kliudyti generaliniam prokurorui tinkamai atlikti savo pareigas. Be to, balandžio 23 dieną anonimas telefonu pagrasino susprogdinti Generalinės prokuratūros pastatą", - sakoma pranešime, aiškinant priežastis, kodėl turi būti skirta apsauga K. Pėdnyčiai.

Grąsinimus susprogdinti Generalinę prokuratūrą perdavė iki šiol nenustatytas asmuo.

K. Pėdnyčia pareiškė, kad provokatoriams nepavyks paveikti prokuratūros veiklos. Pasak jo, pareigūnai bus dar ryžtingesni.

ELTA

VOKIEČIŲ SPECIALISTAI TIKISI ĮMINTI GINTARO KAMBARIO MĮSLĘ

Spėjama, kad vokiečių specialistai, Kuršių marių dugne ieškoję dingusio Gintaro kambario, aptiko būtent tą vietą, kur 1944-1945 metais buvo sukrautos paslaptingos dėžės. Neringos meras Stasys Mikėlis yra išti-

kines, kad vokiečiai rado tai, ko ieškojo, - balandžio 24 d. paskelbė dienraštis "Klaipėda".

Vokiečių susidomėjimą Preilos pakrante prieš kelerius metus sukėlė seno čiabuvių pasakojimas: jis tvirtino Antrojo pa-

VALSTYBĖ REGULIUOJA BENZINO KAINAS

Vyriausybei padidinus akcizo mokestį benzinui, Lietuvoje litras benzino pabrango 20-30 centų. Balandžio 10 dieną litras benzino visose degalinėse kainavo vidutiniškai 2 litrus. Tačiau Vyriausybė uždraudė valstybės valdomoms "Mažeikių naftos" ir "Lietuvos kuro" degalinėms didinti benzino kainas, ir jau kitą dieną šių bendrovių degalinėse litras benzino kainavo kaip ir prieš tai - 1.78 lito už litrą. Dabar degalinėse, kurios priklauso bendroms su užsieniu bendrovėms, litras benzino kainuoja 1.96-2.10 lito, o valstybės valdomose degalinėse 1.78 lito. R

saulinio karo pabaigoje matęs, kaip iš karinių vokiečių laivų į Preilos pakrantę ieškant duobę buvo kraunamos dėžės. Paskui ta vieta buvusi užversta rątais.

1995 metais buvo pasirašyta sutartis, leidžianti vokiečiams tyrinėti Preilos pakrantę. Beveik iš karto jie pradėjo ieškoti. Iki šiol jie ištyrė beveik 80 ne-

praejusią savaitę vokiečių specialistų grupė prie Preilos kompiuterine hidrotechnika dar kartą tyrinėjo Kuršių marių dugną. Už 20-ties metrų nuo kranto pusės metro gylįje buvo aptikti rąstai. Spėjama, kad tai ir yra vieta, kur vokiečiai sukrėvė paslaptingos dėžės.

Ar iš tikrųjų Gintaro kambarys rastas Preiloje, paaiškės po dviejų trijų savaičių, kai atvyks nauja tyrinėtojų ekspedicija. ELTA

Motinos dienos proga sveikiname visas lietuves Motinas

"ŽALGIRIS" - EUROLYGOJE!

Belgrade Kauno "Žalgiris" balandžio 14 d. laimėjo prieš Italijos "Stefanel" iš Milano - 82:67 (37:33). "Žalgiris" tapo Europos taurės čempionato nugalėtoju ir Lietuvos krepšinio klubas pirmą kartą istorijoje pateko į Europos lygą. Tiesioginės rungtynių transliacijos metu miesto gatvės buvo ištuštėjusios. Į Belgradą keliavo visi, kas tik galėjo - kas automobiliais, kas autobusais ar lėktuvais. "Žalgiris" turėjo daug sirgalių. Po pergalės Vilniaus gatvėmis traukė būriai žmonių skanduodami "Žalgiris" ir "Mes laimėjome!". Balandžio 15 d. vidurdienį Karmėlavos oro uoste

netoli Kauno visa tauta pasitiko nugalėtojus. Daugiausia taškų "Žalgiriui" finale pelnė Saulius Štombašas - 35 - ir Ennis Whalley, tačiau visi žaidėjai prisidėjo prie Lietuvos pergalės - ypač aktyviai krepšininkai gynė savo krepšį bei atkovojo kamuolius iš italų. Ko nepavyko padaryti dėl vieno ar kitokių priežasčių "Žalgirio" klubui tuomet, kai jame žaidė Arvydas Sabonis, Sergejus Jovaiša, Valdemaras Chomičius, Rimas Kurtinaitis ir kiti puikūs krepšininkai, tai padarė jaunoji Lietuvos krepšinininkų karta, įrodžiusi, kad Lietuvos krepšinyje spragų nebūna. LS

GYVYBĖS DIENAI - KONFERENCIJA, MALDOS, VARPAI

Kauno pakraštyje esančioje Domeikavos parapijoje balandžio 24 d. prasidėjo renginiai, skirti Gyvybės dienai.

Lietuvos vyskupų konferencijos plenarinio posėdžio nutarimu Gyvybės diena nuo šiol šalies bažnyčiose bus minima kasmet paskutinį balandžio mėnesio sekmadienį. Šįmet tai buvo balandžio 26-oji.

Gyvybės dienos idėja iškelta Popiežiaus Jono Pauliaus II enciklikoje "Evangelium vitae". Apie gyvybės vertę ir prasme, apie būtinybę išsaugoti negimusią žmogaus gyvybę ir buvo kalbama konferencijoje, kuri

balandžio 24 dieną surengta Domeikavos vidurinėje mokykloje.

Naktį į balandžio 25 d. Domeikavoje statomos Lietuvos kankinių bažnyčios koplyčioje vyko atgailos atsisteisinimo naktinė adoracija - melstasi už abortų aukas.

Sekmadienį 12 valandą šioje koplyčioje aukotos Gyvybės dienai skirtos Šventos Mišios. Po jų buvo šventintas paminklas negimusiems kūdikiams, pastatytas netoli bažnyčios, Lietuvių tautos kryžiaus kelio aikštėje. Tris kartus - rytą, vidurdienį ir vakare - skambinta varpais. ELTA

BUVĘS KANDIDATAS Į LIETUVOS PREZIDENTUS BURIA ŽMONES VALSTYBĖS VALDYMOI

Kėdainiuose savivaldybės salėje su buvusiu kandidatu į Lietuvos prezidentus Artūru Paulausku susitiko rajono gyventojai ir įkūrė Naujosios sąjungos skyrių. Pasak Artūro Paulausko, ši politinė organizacija atstovaus socialliberalizmui - stengsis suderinti du kraštutinius. Ji vieny išsisklaidžiusias ir pavienius vietas po saule nesugebančias rasti jėgas. Pagrindinis Naujosios sąjungos uždavinys - įgyvendinti programą, su kuria Artūras Paulauskas dalyvavo Prezidento rinkimuose. Kėdainiuose daugiau kaip 70% balsavusiųjų per rinkimus žmonių palaikė Artūrą Paulauską. Laikraštyje "Rint-

kos aikštė", kurį leidžia koncernas "Vikonda", susijęs su Kėdainių rajono vadovybe, buvo agitujama tik už jo kandidatūrą. Kėdainiuose Artūras Paulauskas kalbėjo, kad pradėdami burti žmonės, kurie po kitų rinkimų galėtų vadovauti savivaldybėms, o vėliau ir valstybei. LR

NAUJI PABĖGĖLIAI IŠ AZIJOS

Lietuvoje sulaikyta jau antra šiemet didelė ekonominių pabėgėlių iš Pakistano ir Indijos grupė. Pabradės centre ši pavasari jau įkurdinta beveik 80 ne-

legalių migrantų. Į žiemos pabaigą iš Pabradės centro jau buvo išskraidinta apie 800 ten buvusių nelegalių migrantų. LR

Artūras Paulauskas

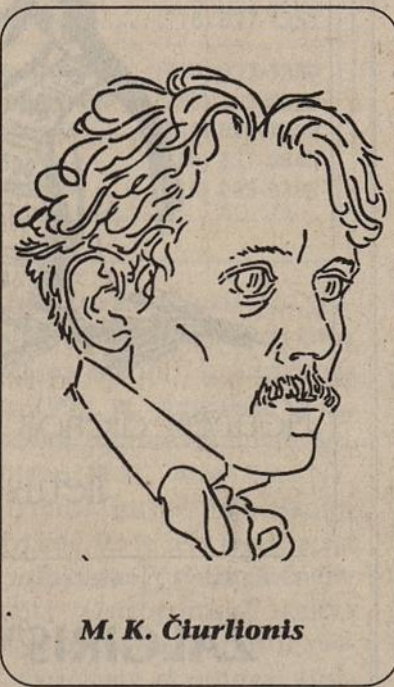
R. Šuikos nuotr.

M. K. Čiurlionio meilės istorija turi šansų pretenduoti į kitų metų "Oskarą"

Žilvinė Petrauskaitė

Anglų kino režisierius Bob Mullan ruošiasi kurti vaidybinį filmą apie Mikalojų Konstantiną Čiurlionį. Remiantis garsiausio lietuvių dailininko bei kompozitoriaus laiškais žmonai Sofijai manoma Lietuvoje nufilmuoti 120 minučių trukmės juosta. Sąlyginis jos pavadinimas - "Laiškai Sofijai". Du trečdaliai būsimo filmo biudžeto jau garantuoti - žinoma anglų kompanija "Granada Films UK" bei vokiečių firma "Das Werk". "Laiškams Sofijai" skyrė 400,000 svarų sterlingų. Abiejų kompanijų atstovų manymu, filmo gamybai dar reikiamas 200,000 svarų sterlingų (1,340,000 litų) filmo režisierius turi gauti Lietuvoje. Šiuo tikslu Mullan susitiko su Kauno vicemėru A. Balučiu ir bankininkais bei Seimo pirmininku V. Landsbergiu ir Kultūros ministru S. Šalteniu.

52 dokumentinių filmų (daugiausiai rodytų per BBC) režisierius ir prodiuseris B. Mullan Vytauto Didžiojo universitete 1996 m. rudenį dėstė psichologiją. Tuomet ir atrado M. K. Čiurlionio kūrybą. M. K. Čiurlionio dailės muziejau direktoriui O. Daugeliui patvirtinančiai linkinti galva, B. Mullan pripažino

M. K. Čiurlionis

M. K. Č. paveikslų ešes žiūrėti gal trisdešimt kartų. Labiausiai pasaulyje žinomo Lietuvos menininko biografija anglui taip pat padarė išpūdį: "Mirė jaunas, o šitiek suspėjo padaryti. Jei M. K. Čiurlionis būtų buvęs didelės valstybės atstovas, pasaulis seniausiai jį jau būtų atradęs ir garbintų". Kol kas, B. Mullan'o manymu, pasaulio dėmesys lietuvių genijui per menkas.

B. Mullan mano, kad būsimojo filmo galima sudominti pasaulį Lietuva, M. K. Čiurlioniu bei jo meilės istorija. Filmą kūrė-

jo manymu, Konstantino ir Sofijos meilės istorija - puiki bei galinti būti net varta (jei filmas pavyks) kitų metų "Oskaro" geriausio užsienio filmo kategorijoje. "Granada Films UK", B. Mullan'o teigimu, planuoja lietuvišką meilės istoriją rodyti Anglijoje, Vokietijoje, Amerikoje, Australijoje bei paskui pristatyti filmą "Oskarui" gauti.

Filmą, kurio siužetas netiesmukai paremtas M. K. Čiurlionio laiškais Sofijai, B. Mullan planuoja filmuoti Palangoje, Plungėje, Druskininkuose ir Vilniuje (kuris "bus" ir Peterburgas). Scenarijuje yra dešimt pagrindinių ir dar apie 300 antraeilių vaidmenų, kuriuos kurti B. Mullan ketina kviesti lietuvių teatro aktorius. Jie dialogus turės vaidinti dviem kalbomis: lietuviškai ir angliskai (pastarosios tobulinimui žadama samdyti specialistus). "Nors lietuviška potencialių žiūrovų auditorija - nedidelė, bet nekurti filmo varianto lietuviškai būtų Lietuvos įžeidimas. Nors tai ir nebus lengva", - mano Lietuvos patriotas B. Mullan.

Filmuoti žadama ateinantį rudenį ir žiemą. Lietuviškos žiemos vaizdai, tikimasi, bus viliojanti egzotika šiltesnių kraštų žiūrovams, o sniego kadrus pajavirins

lietuviškos bobų vasaros saulės blyksniai. Filmavimą, pasitelkus Lietuvos kino studijos techninę bazę, planuojama baigti iki Šv. Kalėdų. Iki kitų metų kovo turėtų būti baigtas filmo montavimas Suomijoje ir Vokietijoje.

Pagrindiniam moters vaidmeniui B. Mullan yra numatęs kvieti Londone gyvenančią lietuvių aktorę Ingeborgą Dapkūnaite. Tačiau kol kas derybos su šia aktores vadintinos tik neformaliu pokalbiu, sakė filmo režisierius. "Kol neturiu pinigų, negaliu pradėti rinkti aktorių, nes nežinau, ką jiems galiu žadėti", - sakė B. Mullan.

Filme "Laiškai Sofijai" B. Mullan žada panaudoti ir M. K. Čiurlionio sukurtos muzikos, ir lietuvių mitologijos personažų, ir net "dainuojančios revoliucijos" akimirų. Visa tai režisierius ketina suvienyti pagrindiniu filmo leitmotyvu - meilės Sofijai ir pasišventimo Lietuvai istorija.

Filmo kūriniui dar reikalingų pinigų potencialius davėjęs B. Mullan nelinkęs vadinti mecenatais. "Tai investicija, galinti duoti pelno", - mano filmo kūrėjas. Tačiau daugiau nei pelnas žinomas, klestinčias Lietuvos įmones turėtų sudominti galimybė pasaulyje garsinti savo vardą lietuvių genijaus kūrybos bei meilės istorijos kontekste. Pirmasis šiuo projektu susidomėjęs "Vilniaus bankas" dar sprendžia, kiek ir kaip remti filmo apie M. K. Čiurlionį kūrimą.

V. Keltero nuotr.

Centro sąjunga priekyje

"Vilmorus" duomenimis, kovo pabaigoje daugiausia - 14% - rinkėjų balsuotų už Centro sąjungą. Už Tėvynės sąjungą balsuotų 13.6%, už socialdemokratų - 11.3%, už LDDP - 10.3%, už Krikščionių demokratų sąjungą, kurios vadovas yra Kazys Bobelis, balsuotų 7,7%, o už Krikščio-

nių demokratų partiją, kuriai vadovauja Algirdas Saudargas, balsuotų 5,9%. Už kitas partijas balsuotų mažiau nei 5% apklaustųjų. 23,2% apklaustųjų nežino, už ką balsuotų, iš viso nebalsuotų arba neatsakė.

LR

NEW JERSEY SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gera žinoma pensininkų namų bendruomenė.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, neklinojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat neklinojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Ūkininkų valdos plečiasi, bendrovių - traukiasi

Lietuvoje iki šių metų pradžios ūkininkai valdė 1.3 mln. ha žemės. Beveik 330 tūkst. asmeninio ūkio žemės naudotojų tuo pat metu valdė 708 tūkst. ha, o sodininkų bendrijoms priklausė 17 tūkst. ha žemės. Beveik 1.5 tūkst. žemės ūkio bendrovių nuomojo tik 417 tūkst. valstybinės žemės, tai yra 12% visos dirbamos žemės. 1998 metais Lietuvoje ūkininkas vidutiniškai valdė 7.3 ha nuosavos žemės, neskaitant nuomojamų plotų. Mažesnius kaip 5 ha žemės sklypus turėjo 52% ūkininkų, o jiems priklausė daugiau kaip

pusė savininkų. Pernai Lietuvoje prikulta beveik dvigubai daugiau grūdų ir primelžta 1.3 karto daugiau pieno nei Latvijoje ir Estijoje kartu paėmus. Atsikūrę ūkininkai vis daugiau eksportuoja žemės ūkio produktų. Vien 1997 metais eksportuota daugiau kaip 120 tūkst. tonų perdirbtų produktų. Šiais metais žemės reformos darbams apskričių administracijoms skirta daugiau kaip 30 mln. litų. Padidėjo ir lėšų kompensacijoms už žemę, šiemet joms numatyta skirti daugiau kaip 45 mln. litų.

LR

Vizitas Romoje

Viešėjęs Italijoje su oficialiu vizitu Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis ir jo vadovaujama parlamento delegacija lankėsi Šv. Kazimiero kolegijoje, susitiko su Romos lietuvių bendruomene.

Šv. Kazimiero kolegijoje, kuri neseniai atšventė savo 50 metų jubiliejų, mokosi 13 jaunų klierikų iš Lietuvos. V. Landsbergis pasidžiaugė, kad Telšių, Vilniaus,

Kauno ir beįsisteigianti Vilkaiviškio kunigų seminarijos pasiildys jaunais, Vakaruose mokslus baigusiais dvasininkais - detytojais.

Susitikime su Romos lietuvių bendruomene Seimo Pirmininkas papasakojo apie padėtį Lietuvoje, šalies tarptautinę situaciją. Jis patvirtino Lietuvos siekius tapti Europos Sąjungos ir NATO nare. "Mes norime priklaustyti europietiška, vakarietiškai šeimai", sakė V. Landsbergis.

ELTA

Bičių žudikės

Jau pora dešimtmečių Lietuvoje ir pasaulyje bitės iš lėto nyksta. Kaltininkai yra įvairūs: pesticidai, aplinkos kitimas, bet svarbiausias yra erkės. Didelės varatozinės erkės, išsikibusios į bičių nugaras, silpnina bites ir galiausiai sunaikina visą bityną. JAV nuo 1940 iki 1996 m. bičių šeimų sumažėjo perpus, o laukinių bičių beveik nebeliko. Bičių nykimas entomologus verčia ieškoti kitų rūšių bičių, kurios galėtų apdulkinti žiedus.

Bitės, apdulkindamos vaismedžius ir kitas kultūras, JAV atneša 10 mlrd. dolerių naudą, daug didesnę už jų sunėsto medaus kainą (250 mln. dolerių). Bičių vežiojimas į madingas vietas ska-

tina bičių maišymąsi ir erkių platinimą. Bitininkai gydo bites chemikalais, tačiau nemikėtų naudoti pesticidų avilyje, nes žmonės nenori valgyti medaus su pesticidais. Be to, dažnas jų naudojimas išugdo bičių imunitetą pesticidams. Kai kuriose Europos šalyse taip jau atsitiko.

Bandoma išvesti erkėms atsparias bites. Jos numeta nuo savęs erkės, išmeta iš avilio apsikrėtusias erkėmis lėliukes arba taip greit auga, kad erkės nespėja veistis. Amerikoje jau išvestos bitės, kurios neturi erkių, tačiau jos dauginasi lėtai ir dar negreit jų atsiras Lietuvoje.

"Mokslas ir gyvenimas"

DARBININKO
prenumerata priimama
Tel. (718 827 1351)

Kodėl slystame ant ledo?

Tai paaiškinti padėjo ledo paviršiaus molekulių nuotrauka. Berkeley Nacionalinės laboratorijos fizikas M. Howe nedidelės energijos elektronų difrakcijos būdu padarė plono ledo sluoksnio ant platinos plokštelės nuotrauką - 183°C temperatūroje. Elektronų difrakcijos vaizdas parodė, kad apie pusę ledo paviršiaus molekulių yra nematomos. Taip yra todėl, kad paviršiaus molekulės juda greičiau nei giliau esančios ir taip ledo paviršius padaro slidų, padengta nuolat judančių kvaziskysčių net labai žemoje temperatūroje.

LS

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —**Motinos dieną bešvenčiant**

Motinos diena Jungtinėse Amerikos Valstijose atsirado iš motinos mirties. Philadelphiaje Miss Anna Jarvis 1906 m. gegužės 9 d., minėdama savo motinos mirties metines, iškėlė mintį, kad būtų gera vieną dieną prisiminti visas motinas

- gyvas ir mirusias. Iškeltą mintį rado visuomenėje pritarimo, ir 1908 m. gegužės 10 d. Philadelphiaje jau buvo švenčiama Motinos diena. Anna Jarvis tuo nepasitenkino. Ji tūkstančiais laiškų ir pareiškimais spaudoje išjudino tą mintį visoje Amerikoje. Texas valstija 1912 m. Motinos dieną paminėjo, suteikdama laisvę daugeliui kalinių, nes kiekvienas vaikas motinai yra brangus, kad ir būtų jisai nusikaltęs. Kitais metais Pensilvanijos valstija paskelbė Motinos dieną visuotine švente, o JAV Kongresas 1913 m. gegužės 10 d. priėmė įstatymą, kuriuo antrąjį gegužės sekmadienį paskelbė Motinos švente visame krašte. Įstatyme buvo pasakyta, kad tasai sekmadienis "skiriamas pagerbti geriausiai motinai pasaulyje - tavo motinai". Ameriką pasekė Anglija 1913 m.

Lietuvoje Motinos diena buvo švenčiama pirmąjį gegužės sekmadienį, nes mintis pagerbti motiną atėjo kitu keliu - iš Šveicarijos, Alpių kalnų. Juose iš senų laikų tebėra paprotys vieną dieną metuose atleisti motiną nuo namų ruošos darbų. Vaikai už motiną viską atlieka. Tai daugiau šeimos šventė, bet savo nuotaika persmelkia visus. Tai patiko lietuviams studentams, kurie mokslus ėjo Šveicarijoje. Dr. J. Leimonas 1924 m. pirmas pradėjo tą mintį skleisti lietuvių spaudoje. Ji rado teigiamą atgarsį lietuvių visuomenėje ir net vyriausybėje. Pradėti Motinos dienos vieši minėjimai ir skirti net ordinarį gausių šeimų motinoms.

Lietuviai savo meilę motinoms nuo senų laikų yra reiškę kiek kitokiu būdu, artimesniu jų pačių dvasiai. Mūsų liaudies dainos dažnai mini motulę sengalvėlę. Jai yra surimuoti gražiausi posmai, besilieję švelnia ir kiek gaudžia melodija. Motulė mylima, guodžiama, jos atsiprašoma, mirusi apraudojama. Ji - sena obelėlė, kuri vis tebežydi savo vaikams. Ji ilsisi aukštame kalnelyje, kur einama jai pasiguosti ir jos patarimo klausti. Ji rymo lange, susirūpinusi, kad dukrelė vėl vakarėlių negrįžta...

Lietuvių tautosakoje motina yra apgaubta tokiu švelniu jausmu, kokį ji pati turi savo vaikams. Vieši minėjimai to jausmo gilumo neduoda.

Ka gali padėti motinai gražios iškilmės ir vieša pagarba, net gėlių puokštė, kurią dailiai sudėsto kuri organizacija ar tėvas už savo neįjautrius ar užuomaršas vaikus? Motina toje propagandiskoje pagarboje neįjaucia vaiko širdies, kas jai yra svarbiausia. Viešas minėjimas jai tada tik ašaras išspaudžia, jų nenušluostydamas.

Motiną geriausiai gali pagerbti tik tai jos pačios vaikai. Dėl to vieši Motinos dienos minėjimai būtinai jungtini su namų švente.

Rasytojai, poetai ir dailininkai paskyrė daugybę kūrinių motinos meilei pavaizduoti, jos skausmingai buičiai išreikšti. Tačiau dažnai jie nepajėgia atvaizduoti tos auksinės gyvenimo tiesos - ką motinai pasako jos kūdikio akys...

Kalbėti apie lietuvių motiną - tai kalbėti ir apie savo tautą. Patyrusi daug skriaudų iš svetimų, lietuvių motina, iš praeities semdama stiprybę, mokė savo vaikus mylėti gimtąjį kraštą, savo kalbą, savo papročius.

Marcijona Kojelienė**MANO
PRISIMINIMAI**

2

Višinskis irgi į svirną įsikraustė. Jis pas mus atėjo kartu su bolševikais, tik iš kitos pusės. Višinskis visą žiemą pas mus buvo. Pavasarį išvyko pas Greneveckį į Paštarijį.

(Dabar grįžtu atgal). Kaip sakiau, lentų prisinešė, kambaryuose pasidarė kur gulėti, privažiavo daugiau kareivių ir įsikūrė radių stabas.

Viršininkai mažajame kambaryje klausio radiją ir mus kviečia klausytis. Prie kieme pastatyto siųstuvo buvo vienas vyresnis žydas. Tas žydas buvo bausis. Jis norėjo mus išprovokuoti. Buvo atėjusi Elikė. Mes įėjome į kambariuką radijo klausytis. Tas žydas mus klausia, ar Stalinas geriau

Prisiminimų autorė su proanūkiu Julium Keleru Vilniuje

Žinomi ir nežinomi Trakų turtai

Niekam šiandien ne paslaptis, jog kultūros paveldas, valstybės istorija - dalykai ne visiems reikalingi arba neįkandami riešutai...

Visai atsitiktinai išgirdome nykų faktą, kad net aukšti Trakų merijos pareigūnai nežinojo, jog vienos pirmųjų Lietuvos mūrinių gardinių pilių likučiai Senuosiuose Trakuose yra XIV a. Didžiojo kunigaikščio Vytauto gimimo, krikšto ir mirties vieta...

... O ji tebestovi dar vis

Deja, paradoksas ne iš piršto laužtas.

1992 m. Trakų sociologiniai tyrimai parodė, jog vietos gyventojai neabejodami reikšmingiausia senosios sostinės kultūros vertybe nurodė tik salos pilį. Tuo tarpu mažai kas žinojo ir apie vėlyvųjų viduramžių didžiausią Lietuvoje Trakų pusiasalio piliavietę, ir apie daugelį medinių paminklinių linijinių miestų formavusių pastatų, ir apie karaimų etninį paveldą, ir apie Daniliškių, Serapiniškių, Užutrakio, Akmenos, Bražuolės, Galvės, Plomenų, Varnikų istorinius bei gamtos draustinius.

Tik šiemet Trakų istorinio nacionalinio parko (TINP) naujasis direktorius archeologas Gintaras Abaravičius prie kryželių, ežerų pastatė per trisdešimt istorinių, gamtos vertybių informacinių rodyklių, iš kurių pirmoji ir buvo rodyklė į Senujų Trakų Vytauto gimtinę. Čia jau dešimtį metų trunka paminkloaugininkų ir žvyro karjero dvikova, kurios nepajėgia išspręsti net Vyriausybė. Mat ten, Serapiniškėse, kur pastatytas "Nestos" fabrikas, prie pat senosios piliavietės, dar yra per keturiasdešimt milijonų tonų puiklaus žvyro, kurį iškasus jau nebereikėtų ir apie jokią istoriją kalbėti. Juk sovietams jau buvo pavykę ištrinti šią vietą iš daugelio atminties, suformuoti nihilistinį požiūrį į Senuosius Trakus, kaip nepatrauklius ir nevertingus. Dėl to ir šiandien retas kas aplanko juos, dažnas svečias net nežino kur. Nors kunigaikščius Kestutį, legendinę Birutę, Vytautą Didįjį dar mena ir čionykštis pilies kalnas, ir Benediktinų vienuolynas, ir bažnyčia, rekonstruota iš senosios pilies mūrų.

1995 m. įsigaliojus Nekilnojamojų kultūros vertybių apsaugos įstatymui, susidarė situacija, kai Senujų Trakų piliavietė, es-

Juozas Skomskis

anti prie pat Trakų istorinio nacionalinio parko ribos, neteko saugomos teritorijos globos. Dėl to, pasinaudojus įstatymų painiavos proga, žvyras imtas kasti prie pat piliavietės. Gamtos apsaugos pareigūnams tylint, ekskavatorių kaušai mojavo dar pernai pavasarį. O Trakų žvyras auksinis, nes buvo kėsintasi ir į kitą telkinį - Miškinų karjerą,

Trakų salos pils (XIV a. - XV a.) Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valdovų rezidencija Juozo Polio nuotr.

kurį dėl to Vyriausybė specialiu savo nutarimu ir iš TINP teritorijos išbraukė. Ekonomikai nė motais, kad telkinys visai šalia Trakų ežeryno ir kyla grėsmė pažeisti jų vandens balansą.

Tad kas brangiau - puikios prabos žvyras ar istorija? Deja, paminkloaugos ekspertų rekomendacijos kol kas padėtos į stalčius, ir kovos baigtis lieka svarbiausiu naujųjų Trakų istorinio nacionalinio parko valdovų rūpesčiu.

Šį pavasarį sukanka metai, kai archeologas Gintaras Abaravičius, laimėjęs konkursą, pradėjo dirbti čia direktoriumi, ėmėsi parko veiklos pertvarkos ir įsivėlė į sunkią, bet, jo žodžiais tarant, įdomią dvikovą dėl istorijos.

Gera pradžia - pusė darbo

Tarp penkių Lietuvos nacionalinių parkų Trakai - vienintelis

istorinis ir pats mažiausias. Jo plotas - tik 8500 ha. Iš jų 3400 ha miškų, o 1365 ha tyvuliuoja trisdešimt trys ežerai. TINP teritorijoje gyvena apie 14,000 žmonių.

Tačiau vien tik Trakų garbinga pils, visa užliūliuojantis ežerų grožis dar nesudaro senojo miesto pamato, sako G. Abaravičius, savo programoje iškėlęs svarbiausiąjį uždavinį - gražinti Trakų parkui ne vien istorinę, bet ir mokslo tiriamąją vertę.

vertybes, - iki šiol niekas negalvojo. Todėl TINP savo lešomis jau pradėjo restauruoti kelis pastatus, kuriuose galvojama įrengti užėigų, viešbučių. Pirmajame pusiasalio kultūriniame rezervare dabar tvarkomi bokštai, buvę anksčiau visiškai pamiršti. Pietrytiniame ketinama įrengti miesto istorijos maketų muziejų, pietvakarinis žadamas padaryti svetaine užsienio turistams. Piliavietė, konservuota prieš karus lenkų, 1962-1968 m. tyrinėta archeologo Adolfo Tautavičiaus. Dabar joje planuojama testuoti kompleksinius tyrimus. Tai vieta, iš tikrųjų verta istorijos garbės: pusiasalio pilies bokštai atlaikydavo pirmuosius priešų smūgius, buvo mūrijami net antpuolių metu. Čia, vartų koplyčioje, 1440 m. kovo 20 d., Velykų rytą, žuvo ir paskutinis iš kunigaikščių giminės Žygimantas Kestutaitis...

Bjaurusis ančiukas

Trakų istorinio nacionalinio parko specifika tiksliausiai atspindi Užutrakio kraštovaizdžio architektūros draustinis. Puikūs neorenesansiniai architekturo J. Huso projektuoti Tiškevičių dvaro rūmai ir E. Andre parkas liudija, jog harmonija tarp gamtos ir žmogaus čia, galima sakyti, tobulesiausia. Užutrakio parkas yra iš tikrųjų gražiausias gamtos perlas ne tik tarp daugelio E. Andre sukurtų Europoje, bet ir išpūdingiausias Lietuvoje peizažinis vandens parkas. Jo klestėjimo laikais, Galvės ir Skaisčio ežerų įsiterpusiame siaurame pusiasalyje telkėjo dvylikos tarpusavyje ir su didžiausiais ežerais susietų tvenkinėlių ir ežerėlių optinė sistema. Įspūdingos erdvės, subtilios vandens augalijos, uolų kompozicijos.

Vyriausybė Užutrakį nutarusi pritaikyti valstybės reprezentaciniais tikslams, tačiau sprendimas likęs be jokio garso ir nevykdomas. O rūmai sparčiai griūva, yra, žlunga anksčiau įdėtos restauracinės lėšos. Prieš trejus metus audra nuplėšė stogą, - niekas nesirūpino... Todėl pernai ir šiemet TINP bei Kultūros vertybių apsaugos departamentas savo lėšomis pasiryžo išgelbėti rūmus. Parkas savo jėgomis jau išvalė ir keletą tvenkinių, ketina šiemet atkurti ir dalį buvusių čia gėlynų. Liūdesio imperija, kaip Užutrakį vadina paminkloaugininkai, jau pradėjo nusimesti nykųjį savo rūbą, ir

(mukelta į 5 psl.)

visokiais reikalavimais. Naktimis avis, kiaules vogdavo, žmones gąsdindavo. Turėjo prisidare aerodromų. Kai pradėjo šalti ir snigti, tai reikėjo aerodromo sniegą valyti. Atėjo pas mus ir varo aerodromą valyti. Aš prašiau Agniešką kad vykėtų, bet tas banditas stovi ir Agniešką neleidžia. Turi eiti Elzelė. Ana tuojau apsirengė ir išėjo. Tą žiemą šalčiai anksti prasidėjo. (Parėjusi) sako, kad buvo šalta. Kur tai šildės. Gal palapinę kokią turėjo. Parėjo utimis aptekusi. Visi susigrūdą prie ugnies ir vieni kitus apleidžia utimis.

Aerodromas buvo Patumšiuose, bet turėjo jų visur prisidare. Koki tie lėktuvai buvo, kad galėdavo visur nusileisti. Žmonės vadindavo avinavagiais. Vasarą skrisdami, kai pamatydavo kur avis, nusileisdavo, avį nušaudavo, išidėdavo į lėktuvą ir nuskrisdavo.

Pareikalavo, kad kas nors būtų "desėtninkas" vartyti žmones prie darbų. Mūsų Stasiukas pasakė "aš galiu". Aš sakiau, kad tu pamatysi kaip tave prikankins. Nežadėk. Ateina toks bausis banditas vis naktį, prikelia, ir Stasiukas turi pasakyti, kiek žmonių išvarė, kiek išėjo, ar su arkliais reikėjo kur važiuoti. O varymų buvo be galo, ir vis ateis naktį pas "desėtninką" paklausti. Stasiukas turėjo bristi per pusnynus. Tas vaikas taip privargo, kad verkia. Bet paskui Stasiuką apdovanojo. Davė medali. Buvo Stalino galva. Stasiukas sulankstė ir ant žemės numetęs sumindžiojo. Aš sakau, gerai, kad nieks kitas nematė, būtų tave iš karto sušaudė.

Ir tai visą laiką, dieną ir naktį, ėjo, važiavo ir visur varinėjo. Viena dieną buvo baisi pūga. Snigo, pustė, rodos dangus su žeme maišėsi. Aš išėjau pro duris. Pamačiau, kad pro Garbaliuskiene pralėkė vienu arkluku susėdė vyrukai ir aš įėjusi į trobą pasakiau: kas tai link Darbutienės keliuku nuvažiavo, mat nebijo pūgos. Mažikė Liolė girdėjo mano pasakymą. Naktį, apie vidurnaktį, apstojo mūsų namo langus ir duris ir į virtuvės duris pradėjo baladotis. Mes visi susimetėm į ciocelės kambariukus (ciocelė buvo išsikėlusį pas Antaną), o aš aplink, per visus kambarius, ėjau atidaryti durų. Anie pradėjo mane pulti, kodėl taip ilgai neatidariau durų. Pasakiau, kad aš ne prie durų stovėjau, tai man įrėmė šautuvą į nugarą ir varinėjo po visus kambarius su prožektoriais šviesdami; (užlipo) ant trobos

(mukelta į 4 psl.)

■ Lietuvos diplomatai, komentuodami balandžio 27 d. Estijos prezidento Lennart Meri interviu Lenkijos laikraščiu "Rzeczpospolita" apie tai, kad Estija gali įvesti vizų režimą su Lietuva ir Latvija, jei ES tai iškels kaip sąlygą Estijai įstoti į ES, pareiškė, kad Meri neturėtų skubėti su pirmalaikiais pareiškimais. Pasak Lietuvos URM atstovo, Vilnius nustebintas Estijos prezidento tvirtinimu. "Nežiūrint į tai, kad derybas dėl narystės ES Estija pradeda anksčiau, pačios ES nuomone, tai nereiškia, kad ji jas baigs anksčiau už kitas Baltijos šalis", - pareiškė BNS'ui aukštas pareigas užimantis Lietuvos URM darbuotojas. Pasak Estijos URM sekretoriaus spaudai, ES iki šiol nekėlė Estijai jokių sąlygų dėl vizų režimo su Lietuva ir Latvija įvedimo.

■ Baltijos šalių vidaus reikalų ministrai Rygoje apsvaistę šalių bendradarbiavimą, stiprinant ryšius sienas kovojant su nusikalstamumu ir nelegalia migracija. Tai spaudos konferencijoje po derybų Rygoje pranešė L. e. Latvijos vidaus reikalų ministro pareigas Talavas Jundzis. Susitikimo metu ministrai susitarė dėl priemonių kovojant su automobilių vagystėmis ir dėl nelegalių bėglių išsiuntimo į šalis, iš kurių jie atvyko.

■ Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis interviu "Interfax'ui" pareiškė manąs, jog Rusija žmogaus teisių ir laisvių problemoms taiko dvigubus standartus. Landsbergis išreiškė nusistebėjimą, kodėl niekas pasaulyje, skaitydamas Rusijos politikų pareiškimus apie, neva Baltijos šalyse vykdomus žmogaus teisių pažeidimus neatkreipia dėmesio, kaip pačioje Rusijoje laikomasi žmogaus teisių ir laisvių. Pasak Landsbergio, Rusijoje, ypač azijinėje jos dalyje, situacija iš tikrųjų kelia susirūpinimą - ištisos tautos išmiršta.

Literatūros potvyniai ir atoslūgiai

1966 metų lapkričio 28-osios, lietingo pirmadienio, vakarą New Yorke, viešbutyje "Plaza", vyko neįprastas renginys: Katharine Graham, "Washington Post" ir "Newsweek" savininkės, garbei rašytojas surengė maskaradą. Buvo sukviesta daugiau kaip 500 įžymiausių ir įtakingiausių amerikiečių pramonės magnatų, aktorijų, literatūros pažibų. Didžiama jų pirmą kartą, o gal ir paskutini, parodė, kad turtingieji ir įžymieji paklūsta rašytojo kvietimui. Tas rašytojas, žinoma, buvo Truman Capote. Tuo metu jis buvo labiausiai žinomas šalyje autorius, ką tik išspausdinęs knygą "Šaltu krauju". Jis taip pat buvo aukštuomenės mėgstamiausias pokštininkas ir savo šalyje, ir Europoje. Capote pažinojo visi nuo Kennedy iki Kansas tyrimo biuro narių - ir juos visus jis pakvietė į savo maskaradą.

Capote svečių sąrašas yra ryškių laikų nuotrauka, parodanti, kaip viskas pasikeitė. Tada nedalyvavo nė vienas rokenrolo pasaulio atstovas. Šitai dar nebuvo taip populiaru. Nebuvo ir jauniklių. Capote pakvietė tik tris žmones, dar neturinčius trisdešimties, tarp jų - Mia Farrow. Dalyvavo tik trys aktoriai. Buvo ir pora leidėjų bei laikraščių vadovų. Tačiau atvyko daugybė rašytojų. Šiuo metu rašytojai gyvena šešėlyje. Kai praeitais metais mirė William Burroughs ir Allen Ginsberg, visi pagerbė juos kaip Amerikos literatūros didžiuosius senokus. Šitai iš esmės prieštaravo nuostatai, kuri padarė juos įžymybėmis, - rašyti priešinantis, rodant nosį vyraujančiai kultūrai. Tačiau jau nebesuvokiama net kontrakultūros, kurią ikūnijo Bitas, idėja. Alternatyva kam? Kultūra sudeмокratkūjos, viskas vienodai reikšminga. Septintojo dešimtmečio viduryje rašytojai buvo įvykių centre. Žurnalui "The New Yorker" ėmus spausdinti romaną "Šaltu krauju", rašytojai laukdavo nesulaukdavo, kol jų pašto dėžutėse pasirodys naujas numeris. 1968 m. "Harper's Magazine" visą numerį skyrė knygai "Nakties armijos" ("The Armies of the Night"), kurioje Norman

Mailer aprašė žygi į Pentagoną. Naujos Capote biografijos autorius George Plimpton sako, jog Capote buvo labiausiai žinomas šio amžiaus rašytojas po Ernest Hemingway. Ne dėl to, kad žmonės skaitė jo parašytas knygas, o kad matydavo jį televizore - aštraliežuvi, į vaiką panašų linksmuoli. Rašytojai - Capote, Mailer, Gore Vidal - anuo metu buvo pagrindiniai įvairių teledebatų veikėjai. Jie suteikdavo tam tikrą kokybės ženklą, o ir patys buvo neeiliniai žmonės. Šiuo metu tokiuose televizorių rašytojų nebėra, TV prodiuseriai renkasi kitokias įžymybes. Šitai daro ir leidėjai. Praeitais metais už Whoopi Goldberg knygą buvo užmokėta 6 mln. dolerių, o už O. J. Simpson draugužės istoriją - 3 mln. dolerių.

Abi šios knygos pagarsėjo kaip didelės nesėkmės. Abi jos liudija, jog leidybos biznis prarado sveiką nuovoką, nes moka pernelyg daug už blogas knygas ir iš esmės neatsižvelgia į knygų rašymo priežastį. Tad iš visur girdisi - leidybos situacija krizėje. Mažėja parduotų knygų. Dideli knygynų tinklai negailestingai veža lauk iš šio verslo nepriklausomus knygų prekybininkus. Elektroniniai pardavėjai "Internet" ima gąsdinti visus. O tikroji leidybos krizės priežastis yra ta, kad prarastas stimulus, ir šitai liudija rimtesnė - tikėjimo visa kultūra - krizė. Leidėjai nežino, kas yra jų skaitytojai, nes Amerikos kultūra per pastarąjį ketvirtį šimtmečio išgyveno tiek konvulsijų, jog tik nepastovumas tėra pastovus.

Per pastaruosius dvejus metus kai kurie leidėjai nepardavė apie 50% tiražo, o jau 35% yra pražūtinga riba. Tačiau daugiausia remiamasi didžiųjų New Yorke įsikūrusių leidyklų duomenimis. Vaizdas kitas, kai pasižvalgomą plačiau. Mažesniuose miestuose esama leidyklų, kuriems verslas sekasi puikiai. Universitetų leidyklos pelningai leidžia net rimtąją literatūrą. Pavyzdžiui, Vermonto "Steefforth Press" ir New Jersey "Ecco Press" per pastaruosius dvejus metus pardavė 76% tokių knygų tiražų. Tos leidyklos nedalyvauja nei

Senieji amatai Lietuvoje dar neužmiršti. Kalvis demonstruoja savo meistriškumą amatininkų šventėje Vilniuje

V. Kapočiaus nuotr.

honorarų, nei kainų varžytinėse ir užsidirba parduodamos net 3 tūkst. egzempliorių. Didžiausioms leidykloms norint užsidirbti reikia parduoti mažiausiai 15 tūkst. egzempliorių. Labai sėkmingai dirbančios San Francisko leidyklos "Chronicle Books" nuostata - vengti didelių avansų autoriams, išlaikyti žemas kainas ir leisti gerai apipavidalintas knygas, kad jos pačios įsisiūlytų pirkėjui.

Suprantama, ir New Yorke yra daugybė sėkmingai dirbančių leidyklų. Morgan Entrekis praeitais metais džiaugėsi pirmą kartą per savo dvidešimtmetę karjerą pardavęs milijoninį tiražą: nežinomo rašytojo Charles Frazier pirmasis romanas "Šaltasis kalnas" ("Cold Mountain") ilgam įsitvirtino bestselerių sąrašuose. Išspausdintas 25 tūkst. tiražu, šis romanas pavergė kritikų širdis, sužavėjo skaitytojus ir buvo apdovanotas Nacionaline premija. Šitai buvo metų siurprizas. Iš pradžių knyga pardavinėjo nepriklausomi knygynai, o vėliau ėmėsi prekiauti ir didžiųjų knygynų tinklai. Entrekis sako, jog šiuo metu esama daug gerų knygynų tokiose vietovėse, kur jų niekada nebuvo, o ten yra daugybė išsilavinusių skaitytojų. Frank McCourt literatūriniai atsiminimai "Angelos pelenai" ("Angela's Ashes") jau antrus metus laikosi bestselerių sąra-

Kaliningrade bus statoma antroji šiluminė elektrinė

Rusijos bendrovės "Gazprom" ir "VES Rossija" iš principo sutarė, kad Kaliningrade bus stato-

ma antroji šiluminė elektrinė. Projektas pareikalaus per 1 mlrd. USD investicijų, iš kurių 300-400 mln. USD bus panaudota per Baltarusijos ir Lietuvos teritorijas einančio dujotiekio rekonstrukcijai. Elektrinė turėtų pradėti veikti 2003-2004 m.

BNS

Amerikiečius dažnai lanko Šventoji Dvasia

Kaip rodo neseniai paskelbti "Newsweek" apklausos rezultatai, beveik pusė JAV krikščionių mano patyrę Šventosios Dvasios prisilietimą.

Tačiau Šventoji Dvasia, matyt, labiau mėgsta protestantus, kadangi juos ji aplanko du kartus dažniau negu Romos katalikus. Net 74% JAV evangelikų pa-

reiškė, jog jiems yra tekę pajusti Šventosios Dvasios galią.

Tuo tarpu tik 37% šalies katalikų teko patirti tokią laimę.

20% iš tų apklaustųjų, kuriems teko pajusti Šventosios Dvasios prisilietimą, sakė, kad jos poveikis buvo tiek dvasinis, tiek fizinis, akimirksniu apšvietęs jų protą ir užvaldęs širdį.

Dar 13% sakėsi pajutę tik dvasios pokyčius.

Skaitykite

Darbininką

ir pasiūlykite jį savo draugams!

MANO PRISIMINIMAI

(atkelta iš 3 psl.)

laiptais, vis į mane šautuvą įrėmę, varydami pirma. Visur išieškoję ir suėję į kambariuką, klausia, ar šiandien niekas nepravažiavo pro jus. Aš sakiau, kas šiokią baisią dieną gali važiuoti. Liolė atsisotojo ir pasakė, kad pravažiavo. Aš sakau, ką tu plepi, kas šiokią dieną gali važiuoti. Tai ant manės užrėkė: tegu kalba, ana taip gražiai kalba. Kai anie išvažiavo, aš labai subariau Liolę, kad tylėtų, kai didieji kalba.

Varo Jokūbą anus vežti, bet Jokūbas šiaip taip išsisuka. Nevažiavo. Nuvaziavo pas Garbaliuskiene. Išvarė anos berniuką važiuoti. Išvarė daug rogių važiuoti. Jų buvo labai daug. Jiems kas nors jau buvo pasakė, kad taip žinojo, kurion pusėn važiuoti. Pro Darbutienę nuvažiavo į Smilgių kaimą. Darbutukas sakė, kad visą naktį visą kaimą vertė, bet nieko nerado. Ryta banditus turėjo nuvežti į Luokę.

Kaip vyrukus gaudė į kariuomenę

Vieną dieną iš ryto atvažiavo keturi bolševikai, suėjo į vidų, perėjo visus kambarius ir sugrįžo į mažąjį kambariuką. Trys susėdo ir mums nieko nesako. Ketvirtasis priėjęs prie manęs prašo katilo kopūstams virti. Aš sakau, kad virsiu pietus ir duosiu jums pavalygti. Ne - jis pats virs. Rodau vieną katilą - per mažas, rodau kitą - mažas. Tada parodžiau kiaulių jovalui virti katilą. Tas geras. Ir pradėjo virti. Atsinešė mėsos pilną maišą ir verda. Mėsa kiaulieną. Kur tai kiaulė papjovė. Kiek paviręs, nusėmė viralą, į katilą dapylė vandens ir vėl verda. Galvojau, kas čia es. Bet po pusvalandžio pradėjo kareiviai eiti, ir mūšiškiečiai du vyrai įėjo, iš paežerės Liepo (Leipaus) žentas ir kitas. Aš galvojau, kad vežikai kareivius atvežė. Bet įvarė į didįjį kambarį ir jie ten sėdė. O tuomet buvo šalta. Tiesiog speigas, tas pats šaltis. Buvo sausio mėnuo, gal vasaris. Aš einu pas juos. Sakau sušalsit, ko jūs čia sėdit. Bet sargyba prie durų stovi, manęs neleidžia ir kalbėti neleidžia.

Tuomet aš supratau, kad jie yra areštuoti. Ir pradėjo varyti

daugiau. Ir kareivių daugiau ateina. Vieni paėda atvarę vyrukus, kiti atvaro jau po kelis kitus, rankomis surištomis. Suraišiojo tuos, kurie bandė pabėgti. Privarė prigaudę pilną didįjį kambarį, ir koridorius pilnas. Gaudė iki vienuoliktos valandos nakties. Pagalvoju, kad išvirčiau kokios sriubos tiems vargšeliams, kokio karštinio. Juk tas kambarys šaltas, nors pečių ir gerokai kūrenau, bet kambarys didelis, per speigus nelabai prišildavo. Paklausiau tą virėją, kuris anksčiau tiems bolševikams virė, ar aš galiu išvirti tiems vyrukams, kuriuos čia suvarėt. Sako, gali. Tai aš greitai karves pamilžau ir dar kur buvo pieno iš anksčiau, visą supyliau. Turėjau gerų miltų, kvietinių. Išviriau baltos kleckynės (mes vadinom "zacirka") ir klausiu, ar galima jiems dabar duoti. "Dar ne", pasakė. Palaukusi, vėl klausiu. "Ne", atsako. Tada aš pas viršininką. Tas pasakė, kad negalima. Tuomet aš klausiu, kada bus galima. "Visai negalima". Ir paliko nevalge vargšeliai.

Gaudynės baigė naktį. Tada iššovė raketos, kad sugrįžtų visi, kurie dar nebuvo grįžę. Mudu su Kosteliu einame iš vituvės į koridorį pas ciocelę. Koridorius pilnas vyrų, mat kambarys netilpo. Surištomis rankomis Narkūniukas iš Vieksnelių, iš Žaduvienų Aveliukas. Aveliukas verkdamas man sako, dėl ko mane suraišiojo, kodėl aš savo tėvynėje negaliu būti laisvas. Sargybinis pastūmė. Pargriuovo ant žemės surištomis užpakalyje rankomis. Negali atsikelti. Aš norėjau jam padėti pasikelti. Apsiašarojau ir glostau jam galvą. O Kostelis sako: "Mama, neverk. Visiems greit taip bus". Sėdim liūdni pas ciocelę. Staiga atsidaro durys, ir Bagdoniukas surištomis rankomis įvirsta pas mus. Bagdonas iš Barvydžių. Bet sargybinis čiumpa už nugaros ir nusitempia atgal. Paskui prinešė šieno, priskleidė pilną virtuvę ir mažiuką kambarį prie virtuvės ir turbūt gulėjo. Sargyba prie visų durų per visą naktį ir rytą. Taip pat prie langų.

Rytą, sužinoję, kur yra sugaudyti vyrai, pradėjo eiti namiškiečiai. Atnešė valgyti. Bet sargyba neleido paduoti. Tada aš viršininką prašiau, kad leistų. Pargyba leisti. Kas atnešė, padavė. Bet kurie iš toli ir nežinojo, kur suimtuosius išvarė, ne ką ir atnešė. Kai kas duonos, gal kiek mėsos.

Man baisu. Aš sakau savo Kosteliui: "Eik į Luokę". Mat jis ten mokytojavo, o Jokūbui: "Išvažiuk", mat turėjo į Užventį šieno prievoelę vežti. Man rodės, kad ir juos gali išvaryti, jei bus namuose. Jie paklausė ir išėjo. Bolševikai pradėjo daryti namuose krata. Ant lubų sulipo visas būrys. "Salkoje" buvo daug knygų. Aš klausiu:

"Ko jūs ieškot? Ko jums reikia?" Sako: "Fotoaparato. Prožektoriumi jūs duodat signalus banditams". Mat jie rado koją fotoaparatui pasistatyti. Aš sakau, kad nėra. Tai jie man rodo tas kojas, ir klausia, "kas čia". Sakau, kad nežinau, gal kokie svečiai paliko. Menkiausias dėžes darinėja, knygas sklaido. Rado tokį albumėlį, kuriame buvo kun. Juozapo (Kojelio) atvežti Berlyno vaizdeliai. Tuos paima. Aš sakau: "padėkit". "Reik viršininkui parodyti", pasakė. Bet viršininkas pametė ant stalo ir paliko. Po palėpes rankas kaišo, ko tai ieško. Ant salkos buvo daktarės dėžė. Žiūriu, tą verčia. Rado prožektorius. Pasiėmė. Nulipų į kambarį. Vienas viršininkas knygų spintą maišo. Aš vėl paskui einu. Vienas mokėjo lietuviškai. Žydas buvo. Prie ciocelės apžiūrinėja knygas. Aš vis paskui varinėjuos. Žinoma, jieėjo po visus pastatus, tik į klėtį nesiveržė.

Tada visus areštuotus išvarė į lauką ir surikiavo po keturis. Vienas viršininkas pasakė kalbą, kad eidami nesizvalgytų. Bijojų varyti per Biržuvėnų mišką, kad partizanai neužstotų kelio. Išvarė į Telšius. Aplenkė mišką ir varė kur tai per Baltininkus.

Gaudytojus vedžiojo vietiniai chuliganai. Tokie Vintalai gyveno Augustino vietoj. Tai Vintaliuks kartu su enkavedistais visur vaikščio. Būk ir jis čia atvarytas. Kopūstus ėda. Aš sakau, kodėl tave leidžia čia ir virtuvę būti ir kopūstus esti. Ans sako: "Aš prašau, ir man duoda". Jeis prie areštuotų ir vėl (? - neišskaitomas žodis). O rytmetį, kai visus išvarė, motina (Vintalienė) atnešė ir savo sūnui valgyti. Aš jai sakau: "Juokauji. Ansai laisvas, dar bolševikams padeda gaudyti kitus".

Gaudynėsėjo visą laiką, kai tik frontas praėjo. Vieni bėga į mišką, kiti taip slapstėsi. Buvo baisu. Daug bėgančių iššaudė. Pavandenėje netoli miestelio Darbutų sūnus pabėgo į mišką, tai kitus šeimos narius gyvus sudegino. Uždarinėjo duris, apstojo namą ir padegė. Barvydžiuose Borosevičius Alpelis, pamatęs ateinančią (gaudytojų) bandą, nubėgo į daržinę. Jie pamatė ir uždegė daržinę. Sudegė vargšelis. Iš paežerės du sūnus Leipukus sušaudė, ir už ežero sušaudė Vanagą. Atėjo naktį, rado bemieganti, išvedė iš namų, kiek toliau pavėdė ir nušovė. Spukačiuose Vasiliauskiuką Stasiuką atėję naktį rado miegantį, išsivedė ir kankino. Rado subadytą. Keliasdešimt žaidžių. Paskui nušovė. Kas gali apsaityti, kiek jis iškentėjo. Ant kalno Jokubauskį areštavo ir išvežė į kalėjimą, o žmoną su penkais vaikais ištrėmė. Ir vyresnę dukterį areštavo. O brolį Jokubauskį nušovė ten pat ant kalno.

(bus daugiau)

Žydrūnas Ilgauskas nuoskaudos dar nepamiršo

Lietuvos krepšinio mėgėjai su nerimu: spauda pranešė, kad šių metų pasaulio čempionate atsikaisi abu NBA rungtyniaujantys lietuviai. Arvydas Sabonis tai pasakė jau seniau, o Žydrūnas Ilgauskas - prieš kelias savaites. A. Sabonio atsisakymas buvo sutiktas gana ramiai. Daugelis sutinka, kad jis duoklę Lietuvai jau atidavė, žaidė, kiek galėjo, ir įėjau dar kada žais, bus gerai, o įėjau ir nežais, pykti dėl to negalima: Arvydo jau ir amžius "nebe tas", be to, ta nelaiminga koja...

Apie Ilgauską kalbama kitaip: toks jaunas, o jau nuo Lietuvos rinktinės nusisuka. Tiesa, Žydrūnas nesako, kad Lietuvos rinktinėje niekuomet nežais. Oficiali jo atsisakymo dalyvauti pasaulio čempionate priežastis: po dviejų dėl traumos praleistų sezonų šis jam buvo ne tik labai sėkmingas, bet ir sunkus, todėl reikia žmoniškai pailsėti, kad vėl neatstiktų, kas jau buvo atsitike, kai po vieno kojos lūžio buvo kitas.

Bet, atrodo, yra ir dar viena priežastis, kuri atitolina Clevelando "Cavaliers" vidurio puolėją Žydrūną Ilgauską nuo Lietuvos rinktinės. Tai nuoskauda, kurios Žydrūnas dar nepamiršo. Apie ją

krepšininkas pasakojo šių metų "FIBA Basketball" balandžio numeryje. "Seniau nežaidžiau Lietuvos rinktinėje todėl, kad nenorėjau rizikuoti po viso to, ką turėjau ištverti. Manau, turėjau tokią teisę. Be to, mane labai įžeidė Lietuvos krepšinio lygos ir federacijos prezidentai. Pastarasis net viešai pasakė, kad man ką nors išteigti galima tik išplakus užpakalį. Bet reikėtų paklausti, ką jis per tuos dvejus metus, kai mėginau atsistoti ant kojų, padarė mano labui. Jie paliko mane vieną, niekas net nepaskambino. O dabar federacijai aš vėl reikalingas. NBA žvaigždžių savaitgalį jie mane aplankė ir klausė, ar galėsiu padėti komandai per pasaulio čempionatą Atėnuose. Net dovaną atvežė."

Tam pačiam leidiniui Ilgauskas sakė, kad gydytojai jam primygtinai pataria vasarą leisti kojai pailsėti. Už tai, kad jis dabar sveikas ir gali žaisti NBA, Žydrūnas labiausiai dėkingas savo tėvams ir Kauno "Atleto" klubo prezidentui Zigmui Petrauskui, kuris nepaliko jo nelaimėje, savo pinigais skraidino pas gydytojus į JAV ir mokėjo už gydymą.

LA

Žinomi ir nežinomi Trakų turtai

(atkelta iš 3 psl.)

jo šviežiose proskynose matyti šiokių tokių vilties ženklų.

Tačiau žmogaus rankų nepaliestų vertybių Trakuose vis mažta ir mažta. Galvės, Bernardinų (Lukos), Skaisčio ežerai XX a. pradžioje statant grafų Tiškevičių Užutrakio rūmus buvo nužeminti ir padarė daug žalos vandenių baseinams. Ir antrosios amžiaus pusės melioracija iki šiolie atsiliepa: sausina Trakų pelkes, kuriose yra istorinio nacionalinio parko unikalius Varnikų botaninis - zoologinis ir Plomėnų ornitoliginis draustiniai. Todėl

kita svarbi TINP problema - ieškoti pusiausvyros tarp apsaugos ir visuomenės interesų, kurie su didžiausia panika dar sutinka griežtos kontrolės ir priežiūros sistemą.

Kitas didelis parko mokslo tarybos darbas, kurį ji šiemet atliko, tai Trakų istorinių vertybių zonų žemėlapių sudarymas. Dabar laukia sunkiausias darbas su tomis zonomis, - supažindinti gyventojus, išaiškinti, kad žmonės gyvena istorinėje aplinkoje, kad šalia jų valstybės turtas, kuris kainos neturi, bet kiekvieno širdy kertelę pelno.

"Man patinka mano darbas, nes jis panašus į žaidimą",

- sako buvęs Danijos karalienės virėjas

Giedrė Budvytienė

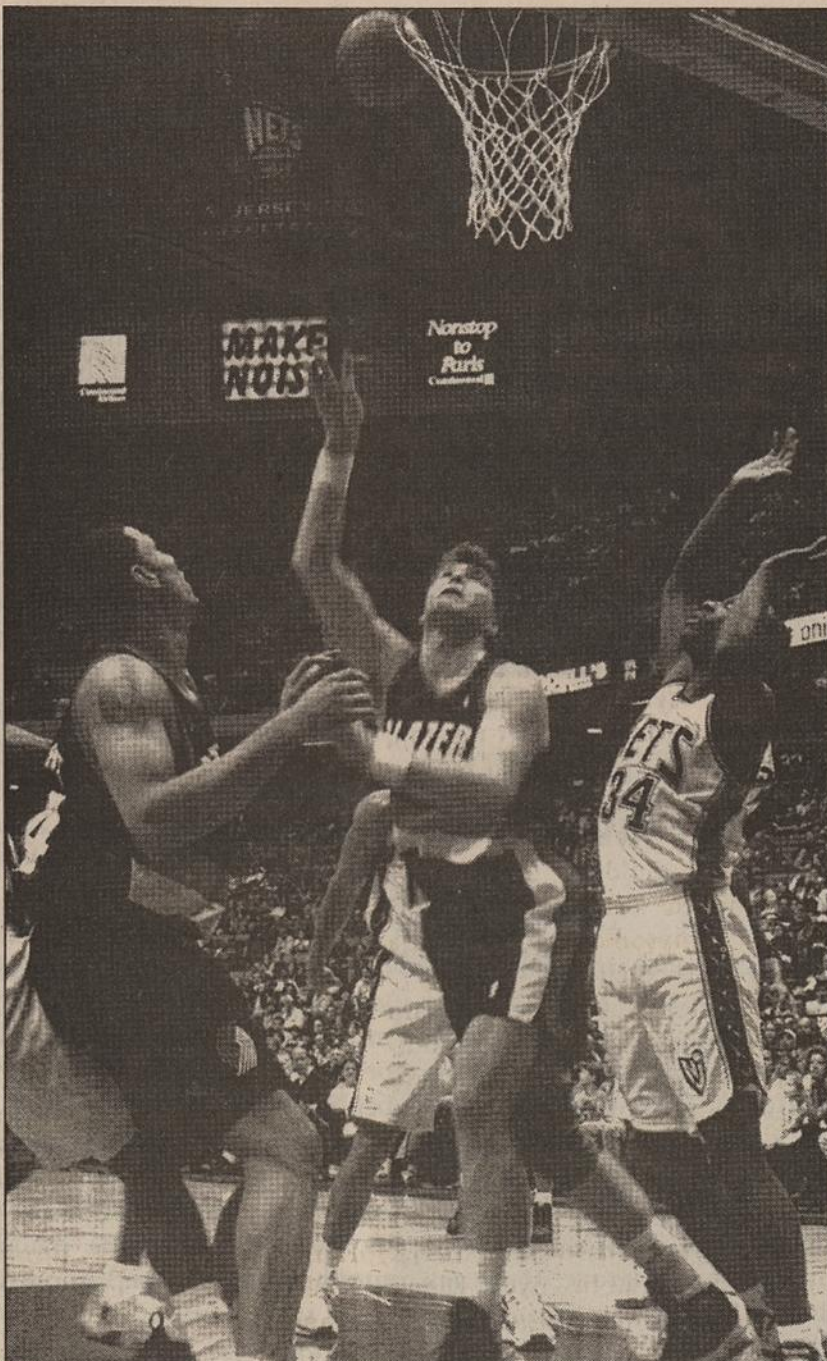
Prieš kelias savaites atidarytame "Radisson SAS Astorija" viešbučio restorane vyriausiųjų virėjų dirba danas J. F. Larsenas. Viešbučio savininkai įsitikinę, kad geras restoranas yra viena svarbiausių sėkmingos viešbučio veiklos sąlygų. Taigi J. F. Larsenas pasirinktas kaip puikus savo darbo žinovas. Jis mielai sutiko papasakoti apie save ir atsakyti į keletą klausimų.

Iš karališkosios virtuvės - tiesiai į Vilnių

J. F. Larsenas nėra kokios nors virėjų dinastijos atstovas. Tiesiog vaikystėje jam labai patiko virti ir kepti. Jo seneliai turėjo senovinę vaikišką krosnelę, ant kurios ir buvo atlikti pirmieji kulinariniai bandymai. Keturmečiui Jesperui geriausiai sekavosi kepti pyragėlius ir blynėlius. Kai buvo dvylikos, nemėgo plauti indų, bet gaminti valgių labai norėjo. Todėl baigus mokyklą nekilo abejonių, kokią specialybę rinktis. Po dvejus su puse metų trukusių mokslų J. F. Larsenas kelerius metus dirbo Danijos ambasadoje Kuveite. Vėliau - keliuose nedideliuose žuvies restoranėliuose Danijoje. "Man patinka dirbti mažuose restoranuose, nes ten viską gali pats kontroliuoti", - sakė pašnekovas.

Kaip vertina lietuviškus patiekalus

"Aš ragavau sepinas", - ne per daug entuziastingai įsypsodamas sakė buvęs karalienės virėjas. Susilaikęs nuo platesnių komen-

Arvydas Sabonis (vid.) - vienas geriausių "Portland Trail Blazers" žaidėjų

Edwardo Arūno Bitėno nuotr.

Sabonis - tarp NBA geriausiųjų

"Trail Blazers" vidurio puolėjas Arvydas Sabonis šį sezoną žaidė 72 rungtynes, visas pradėjo starto penktuke. Vidutiniškai per rungtynes jis žaidė 31,9 min., pelnė 16,1 taško, 10 kartų atkovojo kamuolį, atliko 3 perdavimus mesti, 64 kartus kamuolį perėmė, užblokavo 80 metimų, iš viso pelnė 1156 taškus. Arvydas pataikė 406 iš 816 dvitaškių ir tritaškių metimų (49,8 proc.), 30 iš 115 tritaškių (26,1 proc.) ir 314 iš 395 baudos metimų (79,5 proc.). Lietuvis NBA užėmė dešimtą vietą pagal atkovotus kamuolius, dvidešimtą - pagal dvitaškių ir tritaškių taiklumą, dvyliką - pagal dvigubus dublius (du dvizenkliai rodikliai per rungtynes).

LA

tarų bei pagyrimų didžkukulių garbei ponas Larsenas konstatavo, kad lietuviški patiekalai per daug sunkiai virškinami. Šis brožas būdingas ir danų nacionalinei virtuvei. Galbūt tokie patiekalai labiau tinka žiemai,

vienu iš trijų virėjų. Beje, tiems, kurie išgirdę apie karališkąjį virėją, tuoj pat išvaizduoja simpatišką pagyvenusį storulį krakmolyta balta kepuraite, vertėtų išsidėmėti, kad ponas Larsenas - jaunas lieknas vaikinąs, po virėjo chalatu dėvintis paprasčiausius džinsus. Karalienė per metus ne kartą keisdavo gyvenamąją vietą, tad virėjams kartu su ja tekdavo keliauti. Ką ponas Larsenas dažniausiai gamindavo karalienei? "Ne, aš negalėčiau pasakyti, koks mėgiamiausias karalienės patiekalas, - purtė galvą Jesperas. - Karališkajai šeimai patinka kokybiškas, gerai paruoštas, bet neįmantrus maistas. Labai mėgsta įvairius žuvies patiekalus. Tarp kitko, Jos Didenybė bei kiti šeimos nariai mielai ragaudavo naujų patiekalų, vertindavo virėjų pastangas sukuriant originalias receptūras. Naujų idėjų prireikdavo nuolat, nes verdantis tiems patiems žmonių virėjas negali pernelyg dažnai siūlyti tų pačių valgių. Reikia tik šiek tiek fantazijos, ir iš tų pačių produktų galima pagaminti netikėtų patiekalų, patikino J. F. Larsenas. Danijos karalienė dažnai skanaudavo šokolado putėsių torto su aviečių piurė ir kalendros padažu". Šio torto šiandien gali paragauti kiekvienas kuris užeis į "Radisson SAS Astorija" viešbučio restoraną Vilniuje. Porcija kainuoja nepigiai - net 26 litus.

Valgiaraštyje nedaug patiekalų

Vos kelioms dienoms praėjus nuo viešbučio ir restorano atidarymo, vienas svečias iš užsienio papriekiaštavo, kad valgiaraštyje pernelyg mažai patiekalų. P. Larsenas paaiškino, kad jis visuomet linkęs formuoti valgiaraštį iš nedidelio patiekalų

skaičiaus, tačiau dažnai jį keisti ir papildyti. Paprastai meniu pakeitimai daromi keičiantis metų laikams. Vasarą siūlomi lengvesni patiekalai, pavyzdžiui, kremus pakeičia daržovių bei vaisių sriubos. Sudarant viešbučio restorano valgiaraštį privalu laikytis tam tikrų reikalavimų. Svečiai paprastai į viešbutį sugrįžta tik vakare, tada mėgsta užvalgyti sočių, bet lengvų patiekalų. Šiek tiek valgiaraštį riboja tai, kad Vilniuje kol kas sunkoka surasti produktų tiekėjų, galinčių garantuoti stabilų jų pristatymą. Dauguma produktų lietuviški. Vengiama konservuotų. Kita problema, su kuria p. Larsenas susidūrė, - sunku gauti šviežios žuvies. Pavyko surasti firmą, tiekiančią šviežią žuvį, bet ji nežada to daryti sistemingai. Pašnekovas ketina vykdyti į Klaipėdą ieškoti šviežios žuvies. Kol kas restorano valgiaraštyje yra žuvies patiekalas iš šviežio sterko, taip pat lašišos. O turėtų būti mažiausiai trys šviežios žuvies patiekalai. Pašnekovas pažymėjo, kad lietuviška šviežia mėsa pakankamai gera. Nors kol kas nepavyko surasti šviežios mėsos tiekėjo, kuris ją apdorotų specialiu būdu. Paskerstas gyvulys turi būti laikomas žemoje temperatūroje pakabintas ne mažiau kaip savaitę. Tada jo mėsa įgyja ypą švelnų skonį ir minkštumą. Per tą laiką sumažėja mėsos svoris, todėl nedaugelis gamintojų ryžtasi taikyti minėtą technologiją ir skerdieną tuoj pat supjausto.

Pasiilgote egzotikos? Prašom

"Radisson SAS Astorija" viešbučio restorane galima paragauti jautienos filė kepsnio raudono vyno padaže su glazūruotomis daržovėmis, veršienos filė su švelniu garstyčių padažu, kiaulienos užkandžio. Taip pat keptos fazano krūtinėlės su salierų kremu ir vynuogių padažu. Dar ant grotelių keptų karališkų moliuskų, salotų su marinuotais ančių skilveliais bei sviestu kepinta duona, trintų salierų sriubos su keptomis petražolėmis ir rūkytos lašišos šiaudeliais, kumpio su artišokų salotomis ir džiovintais pomidorais. Desertui jums pasiūlys desertinio sūrio kremu su apelsinų skiltelėmis sirupe, ledų su meduje glazūruotais obuoliais ir traškiu obuolių tinkleliu, cinamono ledų su ananasų piurė ant traškaus cinamoninio sausainio. Tai tik keletas įdomių patiekalų.

Sau virėjas gamina retai

Paklaustas, ar mėgsta gamintis valgi sau, J. F. Larsenas teigė, kad tai daro labai retai. Jis taip pat negalėjo pasakyti, koks jo mėgstamiausias patiekalas. Tai priklauso ir nuo nuotaikos. O šiaip pašnekovas tenkinasi paprastu maistu, valgo beveik tą patį, ką dauguma lietuvių: mėsą, sūrį, pupeles, išsikepa viščiuką. Labai mėgsta lietuviškas miško augalus. Prieskonių vartoja ne itin daug, kad neužgožtų pagrindinio produkto skonio. Tačiau nevengia aštrių ir specifinių prieskonių. "Vilniuje buvau visuose turguose, man įdomu pasižvalgyti, ko juose galima nusipirkti, - sakė Jesperas. - Nusiperku produktų, parėjęs namo ką nors iš jų pasigaminu, dažniausiai improvizuodamas, o ne pagal kokį nors žinomą receptą".

KD

**Paremdami
lietuvišką
spaudą,
jūs remiate
lietuviybę
Amerikoje**

- Didžiausia kriauklė, sverianti 50 kg, yra atkeliavusi iš Fidgi salų ir saugoma Klaipėdos jūrų prekybos uosto vyresniojo ločmano Felikso Rimkevičiaus kolekcijoje.

- Ilgiausią vytinę juostą - 44,49 ilgio, 4 cm pločio - 1997 m. vasario 15-16 d. per 24 val. Lietuvos televizijos ir radijo rūmuose Vilniuje, seniausiu audimo būdu, kuriam apie 6 tūkst. metų - be staklių, tik rankom ir 24 lentelėmis, nuvijo tautodailininkė Birutė Antanina Janavičienė.

- Didžiausią beretę - 3 m 35 cm skersmens su 2 m 25 cm skersmens ertme galvai, 51,4 kg svorio - numezgė Panevėžio studentų sąjungos studentės. Ji pirmą kartą pademonstruota 1994 m. gegužės 28 d.

- Didžiausią prijuostę - 6,25 m ilgio, 1,20 m pločio su 4,30 m ilgio dirželiais - 1994 m. birželio 18 d. Kauno muzikinio teatro sodelyje reklamos agentūros "Devalta" surengtoje išradimų šventėje "Lietuvos rekordai" į sceną išvilko 14 merginų.

- Didžiausiomis kelnėmis - 8,60 m pločio ir 1,41 m ilgio - 1994 m. birželio 18 d. Kauno muzikinio teatro sodelyje reklamos agentūros "Devalta" surengtoje fantazijos ir išradimų šventėje "Lietuvos rekordai" mūvėjo 18 merginų.

- Masiškiausios žiemos maudynės, kuriose dalyvavo 1514 Lietuvos sveikatos sąjungos sveikuolių iš 45 sveikatos klubų maudėsi Palangoje apledėjusioje Baltijos jūroje 1997 m. vasario 8 d. surengtos šventės "Palangos ruoniai - 97". Tuomet oro ir vandens temperatūra buvo apie 3° C, pajūryje siautėjo audra. Vėjas gūsiais siekė iki 20 m per sek.

- Vyriausias žiemos maudynių mėgėjas ("ruonis") - 93 m. amžiaus plungiškis Pranas Skersys, dalyvavęs šventėje "Palangos ruoniai - 97" ir maudėsi apledėjusioje Baltijos jūroje.

- Jauniausia žiemos maudynių mėgėja ("ruonė") - 5 mėnesių 17 dienų amžiaus - Barbara Dėdinaitė. 1994 m. vasario 19 d. dalyvavo Palangos sveikatos mokyklos surengtoje šventėje "Palangos ruoniai - 94" ir maudėsi apledėjusioje Baltijos jūroje, kai vandens temperatūra buvo minus 0,1°C.

- Greičiausiai į televizijos bokštą užbėgo - per 5 min. 7,6 sek. - varžybų "Laiptais į Paukščių taką" - 96", įvykusiu 1996 m. rugsėjo 16 d., nugalėtojas vilnietis Rolandas Kazlauskas. Distancijos ypatumas tas, kad į Vilniaus televizijos bokštą 19-tame aukšte esantį restoraną "Paukščių takas" reikėjo užbėgti avariniais-evakuaciniais laiptais (919 laiptelių - po 18 cm aukščio). Toks aukštis tolygus 55 standartinio gyvenamojo namo aukštams. Liftas šią distanciją įveikia per 45 sek.

- Ilgiausiai šoko - 58 val. 29 min., o įskaitant leistas pertraukėles - 63 val. 19 min. - šokių maratono "57-15", įvykusio 1995 m. rugsėjo 20-23 dienomis nugalėtojai - kauniečiai Jūratė Klimaitė (g. 1966) ir Osvaldas Petrošius (g. 1967). Žinomi ir ilgiau trukę šokio maratoni, bet jie vyko nesilaikant rekordų registravimo taisyklių.

- Ilgiausiai ant vienos kojos stovėjo - 4 val. 33 min. 3 sek. - septintokas Darius Baitis 1995 m. kovo 31 d. iš Rietavo.

Lietuvos kariai

V.Kapočiaus nuotr.

Gynybos ekspertas - apie Lietuvos kariuomenės pažangą

Tarptautinės gynybos patarėjų grupės vadovas generolas Garry Johnson įsitikinęs, kad Lietuvos kariuomenė yra padariusi didelę pažangą modernizuodama savo ginkluotę, keldama specialistų kvalifikaciją ir prisitaikydama prie NATO standartų. Tai generolas pareiškė balandžio 27 d. Vilniuje susitikęs su Prezidentu Valdu Adamkumi.

"Jeigu palygintumėte dabartinę savo kariuomenės būklę su buvusią prieš penkerius metus, pastebėtumėte stulbinančią pažangą", tvirtino G. Johnson žurnalistams po susitikimo su

Prezidentu.

Generolas sveikino šiuo metu Seime svarstomą Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo projektą, kuris, pasak jo, padės įtvirtinti Vakarų standartus Lietuvos kariuomenėje.

G. Johnson vadovauja kelio-liką aukšto rango atsargos karininkų, diplomatų ir pareigūnų iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Vakarų bei Šiaurės šalių vieni-jačiai Tarptautinei gynybos patarėjų grupei.

ELTA

Lietuvoje daugiausia vokiškų automobilių

Specializuota rinkodaros bendrovė "AV Auto Tyrimai" atliko išsamų automobilinekų pomėgių ir galimybių tyrimą visoje Lietuvoje. Tyrimo metu paaiškėjo, kad net 70% apklaustųjų turi kokią nors automobilį - asmeninį ar tarnybinių. Automobilių įvairovė didelė - buvo paminėtos 33 markės. Ši įvairovė iš esmės atitinka Lietuvos automobilių parko sandarą, išskyrus tai, kad

buvusioje SSRS pagaminti automobiliai atsидūrė žemesnėse pozicijose. Tai paaiškinama tuo, kad dauguma senų rusiškų automobilių sutelkta kaimuose ir nemažai registruotų šių automobilių jau nebevažiuojantys. Lietuvos gyventojai daugiausia turi vokiškų "Audi", "Volkswagen" ir "Opel" markių automobilių. Lygiai pusė turimų Lietuvoje automobilių yra 8-12 metų senumo. Iki 8 metų senumo automobiliai sudaro 11%, o senesni kaip 13 metų - 39%.

Trys ketvirtadaliai potencialių automobilių pirkėjų ketina išleisti nuo 1000 iki 5000 USD. Šie pirkėjai dažniausiai renkasi "Audi", "Mercedes-Benz", "BMW" ir "Volkswagen". Didėjant respon-

dentų pajamoms, vis mažiau ketinama pirkti "Volkswagen" markės automobilių ir pirmenybė atiduodama "Mercedes-Benz" bei "BMW" markėms. Apie naujo automobilio pirkimą kada nors ateityje galvoja apie 30% apklaustųjų. Pagrindinė priežastis, dėl ko neįsigijama naujų automobilių, yra perkamosios galios stoka, kurią patiria ¾ apklaustųjų.

LR

Turizmas Lietuvoje po truputį plinta

Nors pernai į Lietuvą atvyko tiek pat užsieniečių, kiek Lietuvoje yra gyventojų - 3,7 mln. - tikrų turistų dar nedaug. Lietuvai labai neparanku, kad pernai, palyginus su praėjusiais metais, 7% sumažėjo poilsiaujančių turistų. Beveik pusė užsieniečių pernai atvyko verslo reikalais. Jų padaugėjo 3%. Trečdalis atvykėlių lankė gimines ir draugus. Per dieną vidutiniškai svečiai išleidžia 191 litą, o verslininkai - 352 litus. Rusai vėl atranda Lietuvą - pernai jie sudarė 51% visų atvykusių užsieniečių. Beveik pusė jų lanko draugus ir gimines, trečdalis atvyksta verslo reikalais. Jie ilgiausiai atstogauja Lietuvą - apie 10 dienų.

Vidutiniškai rusai Lietuvoje

išleidžia 103 litus. Trečdalių jų išlaidų sudaro pirkiniai, trečdalių - maistas. Daugiausia pinigų Lietuvoje išleidžia skandinavai - po 445 litus ir amerikiečiai - po 267 litus. Pernai Lietuvoje veikė 165 viešbučiai, kurių vidutinis užimtumas buvo 32%.

Vilniuje pernai atsirado 5 nauji viešbučiai ir dabar čia yra 43 viešbučiai. Jų užimtumas yra apie 41%. Daugiau nei 100 kambarių turi tik 4 viešbučiai, 25 viešbučiai gali priimti iki 30 svečių. Nuo 1995 metų, kuomet Vilniuje apsidarė 85% visų užsieniečių, turistų skaičius labai sumažėjo. Taip atsitiko dėl to, kad vis aktyviau turizmas plečiasi visoje Lietuvoje.

LR

"Latvijos dujos" apribojo privatizaciją

Latvijos Privatizavimo agentūros taryba nusprendė, kad valstybės nuosavybėje turi likti ne mažiau kaip 51% AB "Latvijos

dujos" akcijų. Toks sprendimas priimtas Demokratinės partijos "Šeiminkas" atstovo siūlymu.

BNS

UNIONTOURS

kviečia 1998 metais keliauti su jais.

Siūlo šių kelionių paketus:

APLANKYKITE 3 PABALTIO SOSTINES: Taliną, Rygą ir Vilnių. 8 naktys, 9 dienos viešbutyje, skrydis ten ir atgal, angliškai kalbantys gidai, visi bagažų pervežimai ir kt.

PAMATYKITE MIESTUS BALTIJOS REGIONE: 3 naktys viešbutyje. Su skrydžiu arba be jo. Galima pasirinkti: Kopenhagą, Taliną, Helsinkis, Kiel, Rygą, Vilnius, Bergen, Oslo, Varšuvą, St. Petersburgą, Stockholmą ir Reykjaviką.

SKRISKITE Į SMITHSONIAN INSTITUTO rengiamą 30-tąjį METINĮ TAUTINĮ FESTIVALĮ, kuris vyks Nations Mall, Washington, DC, š. m. birželio 25 - 28 ir dar liepos 2 - 5 dienomis. PIRMA KARTĄ DALYVAUS LIETUVA, LATVIJA IR ESTIJA. Siūlome paketą, į kurį įeina viešbutis bei skrydis ten ir atgal.

1998 m. NAUJOJŲ - kultūriniai kruizai tarp sostinių. Burlaivių (schooner) plaukite iš Stockholmo į Kopenhagą arba atgal. Pamatykite gražųjį pietų Švedijos archipelagą su daugeliu salų.

Apie visas šias keliones gausite daugiau informacijų skambindami UNIONTOURS tel. 212 - 683 9500 arba 800 - 451-9511.

UNIONTOURS

245 Fifth Ave.

New York, NY 10016

Tel. 212 683 9500 800 451 9511

Fax: 212 683 9511

Internet: <http://www.uniontours.com>E-mail: travel@uniontours.com

Brangūs lietuviai,

Esame aktyviai veikę Lietuvį Bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tarybos, VLIKO ir kitų organizacijų kovoje prieš sovietinę mūsų tėvynės okupaciją. Savo aukomis dosniai rėmėme šias organizacijas, sudėjome per šešis milijonus dolerių į Lietuvį Fondo ir per penkis milijonus į Tautos Fondą, neskaitant mūsų gausių aukų įvairių lietuviškų organizacijų veiklai paremti.

Šie fondai dabar remia daug naudingų projektų Lietuvoje ir išėjimoje. Krikščioniškos demokratijos idėjų sklaidimas Lietuvoje yra vienas iš svarbiausių uždavinių ir lietuviams tėvynėje ir mums čia, Amerikoje, kuriems rūpi Lietuvos ir mūsų palikuonių ateitis. Tik krikščioniškais principais paremtoje visuomenės santvarkoje Lietuva gali atsistoti ant tvirtų kojų ir sukurti geresnę ateitį visiems krašto gyventojams. Prieškarinio nepriklausomybės laikotarpio žymūs visuomenininkai Aleksandras Stulginskis, Pranas Dovydaitis, Kazys Pakštas, Juozas Ereštas, Mykolas Krupavičius, Petras Karvelis, Stasys Šalkauskis ir kiti savo visuomenine ir politine veikla, paremta krikščioniškais principais, pastatė Lietuvą ant tvirtų demokratinių pagrindų. Turime Lietuvoje ir dabar krikščioniškos ideologijos visuomenininkų, kaip Katilius, Saudargas, Stankevičius ir kiti, kurių

veikla gelbės Lietuvą nuo moralinio nuosmukio, stagnacijos ir korupcijos. Tačiau tam reikalinga skleisti krikščioniškos demokratijos idėjas, atitinkamai auklėti jaunimą. Šiam tikslui labai svarbu neatidėliotina mūsų parama. Ją galime skirti per Leono XIII Fondą, kuris jau daug metų remia krikščioniškos demokratijos idėjų puoselėjimą. Popiežiaus Leono XIII Fondas yra įregistruotas Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios, kaip ne pelno, siekianti korporacija, kuriai skiriamos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių. Šis fondas yra gavęs aukų ir testamentiniuose palikimuose. Žinomi keli gyvi asmenys, kurie yra įrašę stambesnes aukas savo testamentuose.

Šiuo laišku kviečiame paskirti auką Fondui ir organizuoti Fondo židinius savo gyvenamuose lietuvių telkiniuose, patiems neužmiršti šio Fondo savo testamentuose ir taip pat paraginti savo pažįstamus. Jūsų aukos bus panaudotos Lietuvoje leisti knygas krikščioniškos demokratijos klausimais, skleisti šias idėjas kitomis priemonėmis, steigti centrus susirinkimams ir diskusijoms, skirti stipendijas studentams, norintiems giliau susipažinti su krikščioniškos demokratijos principais. Jei šiuo metu negalėtumėte paskirti didesnės aukos, prašome paaukoti bent vieną ar porą dolerių. Tai bus reikšmingas ženklas, kad Jūs priariate krikščioniškos demokratijos idėjų ugdymui.

Aukas prašoma siųsti Pope Leo XIII Fund vardu.

Su aukšta pagarba ir dėkingumu,

Dr. Č. Masaitis

Tarybos Pirmininkas

Dr. Petras Ironis Jakubka

Iždo Sekretorius

Skelbkite
DARBININKĘ,
pasidalinkite
džiaugsmu, sveikinkite,
išreikškite
užuojautą,
pirkite, parduokite!

(718) - 827-1351

Jūsų pageidavimai -
mūsų rūpestis

atlanta IE, Inc

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALJARUSIJĄ, RUSIJĄ

MAY PICK-UP SCHEDULE

May 11	Whiting, NJ	1-2 pm
May 12	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
May 14	Kearny, NJ	11-12 noon
	Paterson, NJ	1-2 pm
May 15	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
May 16	Brooklyn, NY	12-1 pm
May 18	Putnam, CT	1-2 pm
May 19	Container cut-off (the last day for pick-up)	
May 21	Newark, NJ	11-12 noon
May 26	New Britain, CT	11-12 noon

For more information call 914-258-5133

718-348-4709

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$560 r.t.

One way to Vilnius \$409

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

vasarą ir rudenį, skrisdami į
VILNIŲ ir RYGĄ!

Mes taip pat siūlome papigintus
skrydžius į Europą, Aziją, Australiją ir
Pietų Ameriką ir keliones laivu į
Karibų salas.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370

(201) 947-2189

Worcester, MA

Po Šaulių koncerto

Balandžio 19 d. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa Maironio Parke suruošė savo tradicinį pavasario koncertą. Tą tradiciją laiko jau netoli 30 metų. Į koncertą atsilankė ne tik vietos, bet ir aplinkinių telkinių lietuviai, ypač iš Providence, RI. Visus pasveikino šaulių kuopos vadas Arūnas Grigalauskas. Šaulės moterys su padėjėjomis buvo paruošusios pietus, kuriuos patiekė prieš pradėdant koncertą. Šv. Kazimiero parapijos asistentas kun. Jonas Petrauskas, MIC, sukalbėjo maldą. Kada visi buvo sotūs, prasidėjo koncertas.

Jį atliko vyrų kvintetas iš Bostono, kurį sudarė: Bronius Banaitis (baritonas), Helmutas Lingertaitis ir Norbertas Lingertaitis (tenorai), Ričardas Lizdenis (baritonas), Gintas Simonaitis (bosas). Vadovė Daiva Navickienė. Pradėjo visų mylima daina "Tėvynė Lietuva" (muz. A. Bražinsko). Po jos sekė "Maironio Pynė" (aranž. D. Navickienės), "Prie Dusios" (aranž. D. Navickienės), "Tėviškėlė" (muz. B. Budriūno, žodž. P. Steilingio), "Pareinam į Tėviškę brangia" (muz. V. Blūšio).

Truputį atgaivinę savo stygas šaltu vandenėliu, pradėjo antrą koncerto dalį daina "Krantų gėlė" (muz. A. Raudoniko). Sekė "Medžiotojo daina" (muz. Blūšio), "Gromatėlę parašiau" (muz. V. Juozapavičiaus), "Laivinė" (muz. A. Mikulskio), "Dar širdy ne sutema" (muz. A. Raudoniko).

Trečiojo daly skambėjo "Prisiminimų valsas" (muz. M. Vaitkevičiaus), "Paparčio žiedas" (muz. V. Kairiūkščio), "Gyvenimo tango" (aranž. D. Navickienės), "Lauksiu taves ateinant"

J.M.

(muz. A. Raudoniko). Ši daina užbūrė visų širdis ir publika sukelė audringas ovacijas. Koncertą užbaigė smagia "Subatos vakare" (aranž. D. Navickienės). Gausiais plovimais publikai reiškiant padėką kvinteto dalyviams, šaulės Elena Gorodeckienė ir Irena Markevičienė vyrams į švarko atlaupus išėgė po baltą gvazdiką, o vadovei prisegė korsažą. Publikai nenustojant ploti, dar padainavo "Žemėj Lietuvos" (muz. K. Vasiliausko), kvinteto vadovė kvietė išjungti ir publiką. Ši daina labai populiari mūsų Tėvynėje Lietuvoje, ne su mažesne meile mes ją dainuojame ir čia, užsienio lietuviai. Šaulių kuopos vadas Arūnas Grigalauskas išreiškė gilią padėką kvintetui ir jo vadovei Daivai Navickienei.

Jie yra atlikę su dideliu pasisekimu koncertus daugelyje valstijų. Plačiai apvažinėję ne tik Atlanto pakrantes, jų dainos skambėjo ir Kalifornijoje, prie Pacifiko krantų.

Angelė Garsienė ir Teresė Miliauskaitė šventė gimtadienius, tad joms buvo sugiedota "Ilgiausių metų".

Džiugu būtų pamatyti Naujojoje Anglijoje ir atvykusią iš Punksko "Klumpės" kapelą, pasiklausyti, kaip tos "klumpės dunda kaip patrankos..." Arba - atskraidinti iš Toronto vyrų chorą "Aras". Dėjome pastangų pasiųsti prieš kurį laiką viešėjusius partizanų ansamblius, bet tenka pasitenkinti tik gražiais norais, nes realybėje tai neįvykdoma - mažesniems lietuvių telkiniams per brangiai kainuoja. Gaila, bet taip yra.

Lenkų sąjunga reikalauja...

Lietuvos lenkų sąjunga (LLS) reikalauja lenkų kalbai Vilniaus krašte suteikti regioninės kalbos statusą. Tai sakoma rezoliucijoje, kuri buvo priimta neseniai įvykusiame LLS suvažiavime.

Dokumente taip pat reikalaujama panaikinti Vilniaus krašto socialinį ir ekonominį atsilikimą bei atlikti žemės reprivatizavimą.

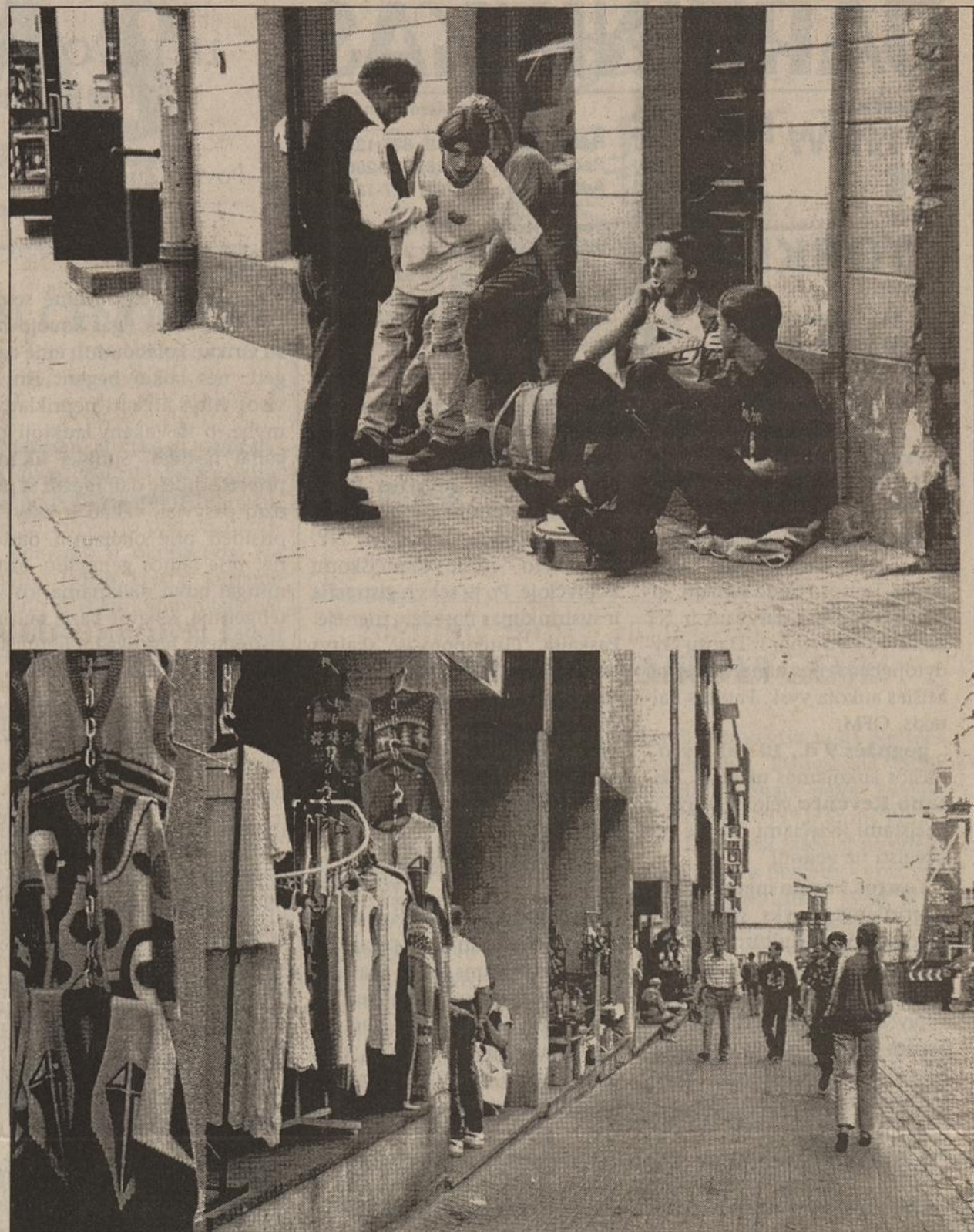
Suvažiavime dalyvavo ir jo delegatus pasveikino Lenkijos Seimo ryšių su lenkais užsienyje komisijos pirmininkas Andrzej Zakszewski, Senato narė Janina Sagatowska, ryšius su užsienyje gyvenančiais lenkais koordinuojančios organizacijos "Wspolnota Polska" pirmininkas Andrzej Stelmachowski.

Septintajame LLS suvažiavime šios visuomeninės organizacijos pirmininku dar dvejims metams perrinktas Ryšardas Macekianecas.

ELTA

Kaimą reikia išsaugoti

Vyriausybė pritarė Širvintų rajono Draučių kaimo paramos projektui. Vasario 15 dieną devynis šio kaimo gyventojus nužudė psichiškai nesveikas ūkininkas Leonardas Zavistonovičius. Kaimo paramos programoje numatyta nušautų žmonių atminimui įamžinti pastatyti ažuolinį koplytstulpį, nutiesti naujus ir suremontuoti senus kelius. Programa numato išmokėti kompensacijas žuvusiųjų Draučių kaimo gyventojų artimiesiems už žemę.

Vilniaus gatvėse

V. Kelerienės nuotr.

Dalis paveldėtojų pageidauja Draučiuose turimą žemę palikti valstybės fonde, o ją gauti jų pageidaujamoje vietoje. Kiti norėtų už žemę gauti kompensaciją. Programai įgyvendinti reikia beveik 1.6 mln litų. Po tragedijos Draučių kaime, kuomet buvo

iššaudyti visi, išskyrus vieną, kaimo gyventojai, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis kalbėjo, kad negalima leisti išnykti šiam kaimui iš Lietuvos žemėlapyje. Tačiau aukų artimieji ir likęs gyvas Vincas Raudeliūnas

neketina grįžti gyventi į kaimą. Šiuo metų kaime gyvena tik tragedijos kaltininko Leonardo Zavistonovičiaus motina, nelabai suvokianti įvykusios tragedijos.

LR

Ateities ūkininkai - išeiviai iš miesto

Pastaraisiais metais nemažai miestiečių pradėjo ūkininkauti kaime. Dauguma naujųjų įsikūrė sugrąžintuose savo tėvų ūkiuose. Jie neretai imasi kur kas sudėtingesnės gamybos, kuri niekaip neįkandama tradiciškai ūkininkauti įpratusiam kaimiečiui. Kai kurie naujieji ūkininkai imasi skėlininkystės, tačiau ji per daug brangi, tad ištikus nesėkmei ieškoma kitų ūkininkavimo būdų. Vienas iš tokių yra serbentynų auginimas. Šiuo metu Lietuvoje patį didžiausią serbentyną - 20 ha ploto - įveisė ūkininkas iš miesto Biržų rajone. Kitas didelis serbentynas yra Marijampolės rajone, kurį tvarko taip pat miestiečiai. Viena iš didžiausių serbentynų veisimo entuziasčių yra iš Australijos grįžusi Dana Baltutienė, kuri ūkininkauja savo tėviškėje Plungės rajone. Dabar jau akivaizdu, kad Lietuvoje ateities kaimo ūkininkai yra šios dienos išeiviai iš miestų, kurie dar neprarado žemiškos logikos, o mieste įgijo savarankiškos veiklos patirties. Specialistai siūlo Lietuvoje kurti

specializuotus ūkius, tokius kaip juodųjų serbentų. Pasak jų, dabar Lietuvoje galima prasigylinti iš juodųjų serbentų. Net iš vieno hektaro serbentyno galima gauti apie 10 tūkst. litų gryno pelno. Du fabrikai - Anykščių vyno gamykla ir Vilniaus "Vaisių sultys" - kasmet gali supirkti derlių iš 250 ha serbentynų. Lietuvoje šiuo metu geriausi atveju yra 50 ha šių vaiskrūmių plantacijų. Anykščių vyno gamykla ketina skatinti sodinti prekinis serbentynus ir žada nupirkti kombainą bei nuskinti ūkininkų serbentynų derlių. O kol kas serbentai įvežami iš kaimyninės Lenkijos.

LA

Vilniuje atidarytas indišų patiekalų restoranas

Buvęs Indijos karo lakūnas Rajinder Chaudhary Vilniuje atidarė indišų patiekalų restoraną "Sue's Indian Raja". Vilniuje lakūnas bandė įsikurti ir pernai, tačiau tuomet jis patyrė

na JAV, indas verslininkas nutarė dar kartą pabandyti įsikurti Vilniuje. Restorano pavadinime verslininkas įamžino mylimos moters vardą. Ji skatino vyrą dirbti Lietuvoje. Šį kartą atida-

tendentų susirinkime. Zervynose yra 46 žemės savininkai ir 129 pretendentai, kurie gyvena miestuose. Iki karo čia buvo 1777 ha dirbamos žemės, o dabar teliko 36 ha daržų. Likusi žemė buvo užsodinta mišku. Daugelis žmonių norėtų, kad režiais būtų gražinta tik žemė, o miškas būtų gražintas vientaisiais plotais. Anuomet ūkininkai turėjo po 5-10 ir daugiau rėželių.

R

rant restoraną indui talkino lietuvių verslo partnerė, pagal specialybę akušerė ginekologė Lina Škutaitė. Ji ketina savo vadybininkės darbą derinti su pagrindine profesija. Ateityje verslininkai svajoja indišų patiekalų restorano filialus įkurti Kaune, Klaipėdoje ir Palangoje. Beje, indas didžiujasi tuo, kad jis pirmas supažindino lietuvius su indiška virtuve. Restorane dirbs du trys virėjai iš Indijos.

LR

Femtosekundinis blyksnis

Nufotografuoti atomą cheminės reakcijos metu yra sudėtingas triukas, nes daugelis reakcijų trunka vos keletą femtosekundžių, t. y. šimtus milijoninių milijardinių sekundės dalių. Tačiau Berklio Nacionalinės laboratorijos fizikai šiam tikslui sukūrė supergreitą Rentgeno spindulį. Nukreipę infraraudonojo lazerio spindulį į gerai sufokusuotą elektronų pluoštėlį, jie gavo 300 femtosekundžių truk-

mės Rentgeno spindulio impulsą. Priešingai nei lazerio, Rentgeno spindulys tiesiogiai sąveikauja su atomo branduoliu ir jo išorės elektronais ir gerai atskleidžia atomo struktūrą netgi cheminės reakcijos metu.

DARBININKAS -
savaitraštis
lietuviams
Amerikoje
ir svetur

TEL. 718 827-1351

PADĖKA A. + A. VLADĖ KASELIENĖ

Netekome mylimiausio žmogaus - savo mamytės, močiutės ir tikro angelo sargo mūsų gyvenime.

Mūsų brangi mamytė išėjo į Amžinuosius namus š. m. vasario 22 d. Watchung, New Jersey, savo dukters Loretos Stukienės namuose, prie dukters ir anūkės. Buvo sulaukusi 90 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Obelių kaime. Amerikoje išgyveno 69 metus, ilgai šalia Brighton Parke, Chicagoje. Buvo palaidota vasario 27 d. lietuvių šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje. Gedulingos pamaldos vyko šv. Mergelės Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Parke.

Nuoširdžiai dėkojame jos draugams ir kaimynams, kurie ją globojo ar kaip nors jai padėjo, už maldas, aplankymą ir paskambinimus jos ligos metu ir prieš. Dėkojame taip pat velionės ir mūsų draugams bei pažįstamiems, padėjusiems mums skaudžiose liūdesio dienose ir pagerbusiems velionę gausiu dalyvavimu koplyčioje ir laidotuvėse. Didelis ačiū už gausias gėles, šv. Mišių aukas ir aukas įvairioms lietuvių organizacijoms.

Ypatingą padėką reiškiamo:
- klebonui Antanui Pučinskui ir kunigams Fabijonui Kereliui ir Antanui Miciūnui už koncelebruotą mišias ir pamokslus;
- kunigui F. Kereliui už maldas koplyčioje ir kapuose, ir už lankymą velionės ligos metu;
- kunigams Thomas Dzrenda ir Antanui Paškui už lankymą ir paguodą jos ligos metu New Jersey valstijoje;
- laidotuvių direktoriams Mario Texiera (NJ), Geraldui Daimid ir jo padėjėjai Judy Sakalauskienei (Chicagoje), už rūpestingą profesinį patarnavimą ir globą;
- Lietuvos Vyčių chorui ir vadovui Faustui Stroliai, smuikininkui Herkului Stroliai už muziką bažnyčioje, koplyčioje ir kapuose;
- karšto nešėjams - Antanui Kuliešiui, Povilui Simonavičiui, Frank Osvarek ir velionės anūkams;
- Garden Chalet restorano vedėjams ir padavėjoms už gardų maistą ir gerą patarnavimą polaidotuvių pietų metu;
- visiems, kurie bei kaip padėjo mums gražiai atsisveikinti su mūsų mylima Mamyte.

Mes labai vertiname mūsų Mamos bei Močiutės didelę meilę Dievui, kuris jai padėjo per ilgą jos gyvenimą ir per paskutinę jos ligą; ji paliko mums gražų pavyzdį. Mes ilgamės jos, ir ji gyvens mūsų širdyse, kol mes vėl susitikime Amžinuose Dievo namuose.

Liūdesio prislėgti:

Duktė Loreta Stukienė, sūnus Povilas Kaselis, marti Dianelle, anūakai Gregory ir Erikas, marti Ann Marie, anūkė Georgianna ir jos vyras Kenneth Macke, proanūkė Elizabeth Macke.

Pranešimas Žurnalistų Sąjungos nariams

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba primena sąjungos nariams, dar nesusimokėjusiems 1998-ųjų metų penkių dolerių nario mokesčio, kad tai padaryti nedelsiant. Pranešama, kad jau yra išduodami nauji nario plastikiniai pažymėjimai - spaudos kortelės. Norintieji tuos pažymėjimus įsigyti, prašomi atsiųsti nuotrauką ir papildomus penkis dolerius paruošimo bei persiuntimo išlaidoms padengti. Visa siųsti: Lithuanian Journalists Association vardu, 71 Farmers Ave., Plainview, NY 11803.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos durys yra atviros visiems lietuvių spaudos ir žinių telkimo bei perdavimo darbuotojams. Norintieji tapti jos nariais prašomi kreiptis į sąjungos valdybą.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Ši savaitgalį Kultūros Židinyje:

Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY:

gegužės 9 d., šeštadienį, **9 val. ryto mišios** bus aukojamos Tautos Fondo rėmėjų iniciacija. Mišiose dalyvaus ir NY Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų Draugijos nariai ir svečiai. Mišias aukoja vysk. Paulius Baltakis, OFM;

gegužės 9 d., 10 val. ryto - mišios aukojamos už **a. a. Antano Revento** vėlę. Draugai ir pažįstami kviečiami drauge pasimelsti už velionį.

Tautos Fondo metinis narių susirinkimas įvyks šeštadienį, **gegužės 9 d.** Kultūros Židinio mažojoje salėje. Programoje: 9 val. ryto Lietuvių Pranciškonų koplyčioje bus aukojamos Mišios Tautos Fondo rėmėjų iniciacija. Seks registracija. 10 val. ryto - susirinkimas. Metiniame susirinkime bus Tarybos, Valdybos ir Revizijos komisijos pranešimai; bus pristatyti ateities veiklos planai; diskutuojami Tautos Fondo įstatų pakeitimai ir kiti einamieji reikalai. Vysk. 5 Tarybos narių rinkimai. Visi Tautos Fondo nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Virginijus Barkauskas atliks vargonų rečitalį Baltimorės Mary Our Queen katedroje š. m. gegužės 10 d., 5:30 val. vak.

Sutvirtinimo Sakramentą Apiešikimo parapijoje suteiks vysk. Paulius Baltakis, OFM, sekmadienį, **birželio 14 d.,** Kristaus Kūno ir Kraujo šventėje per 11-tos val. mišias. Kurie nori priimti šį sakramentą, prašomi iš anksto susisiekti su klebonu kun. Vyt. Palubinsku tel. (718) 387-2111.

Pavasariniai pietūs Aušros Vartų parapijoje (32 Dominick St., New York City, NY), įvyks sekmadienį, **gegužės 17 d.** tuojau po sumos parapijos salėje. Lietuviškus patiekalus gamins V. J. Beleckas. Auka suau-gusiams - 25 dol., vaikams - 15 dol. Klebonas kun. dr. E. Savickis nuoširdžiai kviečia gausiai dalyvauti. Vietas užsakyti iš anksto skambinant tel. (212) 255-2648.

Marytę M. Shalins - Šalinskiene, žinomą New Yorko lietuvių veiklos globėją ir rėmėją, prieš tris mėnesius aplankė filmuotojai iš Lietuvos. Jie nufilmavo M. Shalins vedamą laidotuvių ištaią Woodhaven, NY, ir pravedė su ja pasikalbėjimą, kurio metu Marytė net įdainavo keletą dainų. Dabar gavome žinių iš Lietuvos, kad ši programa buvo parodyta Lietuvos televizijoje ir žmonės girdėjo ne tik pasikalbėjimą su Maryte, bet ir ją gražiai dainuojant. Taigi ir Lietuvoje M. Šalinskiene pradeda garseiti.

Kun. Vytautas Palubinskas, Apiešikimo par. klebonas, prašo grąžinti be jo leidimo "pasiskolintas" lietuviškas knygas, t. y. brangias Lietuvoje išleistas dideles knygas su spalvotomis iliustracijomis apie Lietuvos bažnyčias, meną, architektūrą, Vilniaus universitetą ir kt. Tos knygos jam yra labai reikalingos parodyti amerikiečiams studentams, kurie kreipiasi į jį, norėdami susipažinti su Lietuva ir jos kultūra. (sk.)

New Yorko Lietuvių Gydytojų ir Dantų Gydytojų Draugijos metinis susirinkimas įvyks 1998 m. **gegužės 9 d.,** šeštadienį, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 9 val. ryto - mišios Pranciškonų koplyčioje. Po jų seks registracija ir susirinkimas Posėdžių menėje. Paskaitą "Osteoporosis" skaitys dr. Paulius Švitra. Narius ir svečius kviečiame skaitlingai susirinkime dalyvauti. Prašome pasižymėti susirinkimo datą, nes atskiri pakvietimai šį kartą nebus siuntinėjami. Iki malonaus pasimatymo!

NYLG ir DG Draugijos valdyba

Darbininko administracija pradėjo siuntinėti paraginimus skaitytojams, kurie yra atsilikę su prenumeratos mokesčiu. Būtų gerai, jei skaitytojai be paraginimų atsiliegtų skolą, taip sutalpydami darbo ir pašto išlaidas. Juk prenumeratos pasibaigimo data atspausdinama kiekviename lipnukė prie pavardės po raidžių EXP. Todėl dabar administracija kreipiasi į visus skaitytojus, prašydama atsiliegti už prenumeratą, nelaukiant atskiro paraginimo.

Gegužinė Kultūros Židinio kieme, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, **birželio 7 d.** rengia LB Queens apylinkė. Blogam orui pasitaikys, gegužinė vyks K. Židinio salėje. Tą dieną veiks ir Kultūros Židinio Kavinė.

DĖKOJAME

Alfonsas Mardosas, New York City, NY, maloniai nuste-bino DARBININKO darbuotojus ir leidėjus savo laišku ir dovanomis. Čia dedame ištrauką iš jo laiško:

"Maloniai prašau atnaujinti mano prenumeratą, kuri baigiasi gegužės 4 d. DARBININKA paremti finansiškai, kad kiek galima ilgiau išsilaikytų, dabar yra, mano manymu, kiekvieno skaitytojo pareiga, ką aš ir mėginu daryti, skirdamas tam reikalui 1,000 dol.

Likusius 500 dol. malonėkite persiųsti Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai".

Pridėtas dar atskiras 30 dol. čekis prenumeratos mokesčiui padengti.

Al. Mardosas yra vienas iš nedaugelio asmenų, kuris DARBININKO išlaikymui paaukoko tokia didelę sumą. Iš organizacijų esame gavę ir kasmet iš Lietuvių Fondo vis dar gauname dosnią paramą DARBININKO išlaikymui. Bet kad atskiras asmuo mums taip labai dosniai aukotų, tai tikrai yra retenybė. Reiškia-me Al. Mardosui nuoširdžiausią padėką.

J. S. Rasys, Cambridge, MA, kasmet paremdavo DARBININKA didelę auką, o šiemet apmokėjo prenumeratą su 130 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią auką, už mielą laišką ir mūsų pastangų įvertinimą.

Vanda Sutkus, buvusi new-yorkietė, dabar gyv. Edgewater, MD, šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdama 100 dol. čekį. Nuoširdžiai dėkojame už didelę paramą DARBININKO išlaikymui ir už nuoširdžius, mielus linkėjimus.

LIETUVOS VALSTYBĖ NEDALYVAVO GENOCIDO VEIKSMUOSE

Povilas Žumbakis

(atkelta iš 1 psl.)

Kai Lietuvą vėl užėmė sovietai, nors tauta ilgai kovojo net su ginklu, kolaborantų ėmė daugėti, nes laikui bėgant išnyko visos viltys atgauti nepriklausomybę, o iš Vakarų lauktoji pagalba neatėjo. Sunkus likimas privertė didelę dalį tautos iš pradžią pasyviai, vėliau ir aktyviai prisidėti prie okupantų darbų, net prie tautos genocido. Sistemai buvo naikinama jos inteligentija, religinė bazė, tautinė visuomenė ir apskritai lietuviška kultūra.

Kas gali kraštui duoti ramybę?

Po tokių sunkių okupantų ir tokių aukų tauta darosi nerami, nes spaudžia sąžinė ir neteisybė. Tokia padėtis reikalauja kokio nors paaiškinimo, paminėjimo, teisingumo. Bet kaip ir kas gali Lietuvos kraštui duoti ramybę po tiek metų ir po tokių įvairių įvykių? Nejaugi aukos gali būti pamirštos? Nejaugi kraštas, kurio beveik pusė žmonių nukentėjo nuo okupantų, gali pamiršti tą neteisybę?

Ne.

Bet nepamiršimas nereiškia keršto, net ir to, kad visi, prisidėję prie tautos naikinimo, bus ar gali būti nubausti už savo darbus. Tai net neįmanoma. Lietuva nėra vienintelis kraštas, turintis tokia teisės dilemą. Kai kurios šalys

nukentėjo gal net daugiau nei Lietuva. Kiekvienas kraštas, kiekviena tauta turi rasti sau tinkamą būdą prisiminti nukentėjusius, atitaisyti žalą, padėti nukriaustiesiems.

Kokią kelią turėtų pasirinkti Lietuva? Iš ko ji gali pasimokyti? Ar kerštas gali būti teisingumo pamatas?

Genocido įstatymas taisytinas

Aukščiausioji Taryba priėmė genocido įstatymą. Įstatymas taikytinas visiems, prisidėjusiems prie genocido, nors terminai galėtų būti aiškiau patikslinti. Buvo gera valia. Atgimstantis kraštas nenusisuko nuo praeities, nebijėjo pažūrėti į savo istoriją. Lietuviai nesiekė keršto.

Nors parlamentarų norai buvo geri, tačiau praktiškai šis įstatymas nėra įgyvendinamas, nes visi, bet kokiu būdu prisidėję prie okupantų, priskiriami genocido vykdytojams. O kai įstatymas toks neaiškus, teisėsaugos aparatas niekada negali atlikti savo užduoties. Visada jam bus priekaištų.

Manychiau, jog genocido įstatymą reikia perrašyti. Privaloma nustatyti ribas - už kokius veiksmus bus baudžiama, kokiu atveju šis įstatymas bus taikomas.

Kiti kraštai, kitos visuomenės pasirinko kitokius variantus. Gal vertėtų ir iš jų pasimokyti. Štai žydų tauta, proporcingai daugiausia nukentėjusi Antrojo pasaulinio karo metais. Kol dar nebuvo atkurta Izraelio valsty-

bė, žydai kėlė garbės teismus, kuriuose nukentėję tautiečiai galėjo skųstis, o atsakovai turėjo pasiaiškinti ar prisipažinti. Buvo keliamas klausimas, kiek atsakovas buvo prisidėjęs prie savo tautos persekiojimo ir kokiomis sąlygomis, ar tos sąlygos (pavyzdžiui, darbas geto administracijoje) pateisino atsakovo elgesį. Bausmės buvo įvairios, bet didžiausia - išmetimas iš visuomenės, iš tautos. Įsteigus Izraelio valdžią, buvo išleisti įstatymai, baudžiantys tuos, kurie prisidėjo prie holokausto.

Kitas pavyzdys būtų Pietų Afrikos Respublika. Po ilgo rasinio persekiojimo ir pilietinio karo tauta, vadovaujama Mandelos, nutarė, jog tiems, kurie kokiu nors būdu prisidėjo prie tautos naikinimo, bus atleista, jeigu jie prisipažins ir priims teisybės ir susitaikinimo komisijos sprendimą. Per tą komisiją kraštas ne tik sudarė sąlygas tautos žmonių grįžti į normalų gyvenimą, bet kartu surinko istorinę medžiagą apie savo skausmingą praeitį.

Lietuva privalo nenusisukti nuo savo istorijos. Privalo bausti tuos, kurie asmeniškai ar kartu su okupantais prisidėjo prie žmogaus teisių laužymo. Įstatymą reikia taikyti visiems vienodai, pagal pripažintus tarptautinius teisingumo principus. Turi vyrauti teisingumas, ne kerštas.

Taip, kaip tauta džiaugiasi "Žalgirio" krepšininkų pergale, taip ji turi ir liūdėti dėl savo nusidėjusių tautiečių.

(LA)

Kauno senamiestis

A. Sutkaus nuotr.

DARBININKUI paremti aukojo:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsiliegti už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 45 dol.: Vida Jankauskienė, Woodhaven, NY.

Po 40 dol.: Ona Baltutis, Margate, FL; Bernadeta Tutinaitė - Rimkuvienė, Ellicott City, MD; Dr. P. Zemaitis, Canton, MI; A. B. Dargis, Flemington, NJ; Florence and Ray Kazlas, Hollis Hills, NY; Teresė Csernyik, Tallmadge, OH; Mrs. V. Vasiliauskas, Philadelphia, PA.

Po 35 dol.: Marija Bajorunas, Pompano Beach, FL; Aldona Jonynas, Las Vegas, NV.

Po 30 dol.: M. & J. Petokas, Newport Beach, CA; Birutė Norton, Leesville, LA; I. A. Laucka, Bethesda, MD; A. Klimaviciene, Worcester, MA; kun. A. Nockūnas, Worcester, MA; D. Svencinas, Elizabeth, NJ; Regina Zalloom, Ramsey, NJ; J. P. Pazeminas, Queens Village, NY; W. Si-

das, Richmond Hill, NY; V. ir G. Gedminas, Woodhaven, NY; Vyt. Vaiciulis, Woodhaven, NY; Modesta Blazaitis, Lewisburg, PA; Daiva Bajorunas, MD, Philadelphia, PA; Bronė Stravinskis, Fairfax, VA.

Po 25 dol.: Kun. Paul P. Sabulis, Waterbury, CT; E. Bacanskas, Olney, MD; Veronika Keturakis, So. Boston, MA; K. Adomavicius, West Bojls, MA; Kons-tancija Krivickienė, Richmond Hill, NY; Kun. A. Pupsys, West-terly, RI; Ilja Moston, Collier-ville, TN.

Po 20 dol.: P. Šlapelis, Anaheim, CA; Sophia Brazauskas, Los Angeles, CA; J. Bastys, San Jose, CA; Stasė Levanas, Waterbury, CA; V. Kvetkus, Inverness, FL; Vyt. Sinkevicius, Chicago, IL; Vanda Jautokas, Palos Hills, IL; Magdė Sakadauskas, Brockton, MA; V. Leveckis, Canton, MA; Marija Petruskienė, Mashpee, MA; Eugenija Uselytė, Franklin Lakes, NJ; Audronė G. Nagy,

Haledon, NJ; Albina Znotas, Kearny, NJ; Kun. Vyt. Palubinskas, Brooklyn, NY; Ja-

nina Anders, Bronxville, NY; Mrs. M. Wasiltschikow, East Rockaway, NY; Irena Lapurka, Mas-sapequa, NY; R. Reventas, Mill-wood, NY; P. ir D. Šilbajoris, Woodbury, NY; Bronė Stravinskis, Fairfax, VA.

Po 15 dol.: Angele Jonynas, Berlin, CT; K. Kaspariunas, St. Petersburg, FL; K. A. Vasaitis, Beltsville, MD; K. Krinickas, Mas-peth, NY; A. Balsys, Woodhaven, NY; Kun. J. A. Bacevicius, Kintyre, ND.

Po 10 dol.: K. Žebrauskas, Toronto, Ont. Canada; S. B. Sabulis, Manchester, CT; Alg. Ošlapas, Old Greenwich, CT; Mrs. V. Bra-ženas, Deland, FL.

Kiekviena auką yra didelė pagal-ba DARBININKUI.

Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išėjimoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenu-meratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame. Darbininko administracija

SKELBIMAI

Lietuvis, lauko darbų (*landscaping/maintenance*) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško darbininko,** kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. **Yra galimybė gauti darbo dokumentus dirbti JAV.** Atlyginimas pagal susitarimą. Suteikiamas pigus butas gyventi - 130 dol. mėnesiui. Kreip-tis tel. (202) 244-2373. (sk.)

Tik 46 centai už minutę skambinant i Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiam RSL/ CYBERLING pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimoje. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agen-tūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Reikalinga moteris prižiū-rėti sunkų ligonį 6 dienas savaitėje. Gali gyventi šeimoje (Toms River, NJ). Anglų kalbos nereikia. Skambinti bet kokiu laiku tel. (732) 350-4771. (sk.)

Kauno senamiestyje parduodamas butas (condominium), 1 blokas nuo Vilniaus gatvės, 3 bloka nuo Rotušės aikštės. Butas yra 3-čia-mė aukšte, trijų aukštų, šešių butų name, apima 130 kv. metrų plotą: 4 kambariai, virtuvė, vonia ir salkos (attick); ažuolinė įranga, naujai atre-montuotas. Tel. Kaune: 011-370-7-22-91-89; tel. JAV - 718-849-4635. (sk.)

"Lietuvos aidas," patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išėjimo lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio paš-to, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igalio-tiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willow-brook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Alfonsas Mardosas, New York, NY - 500 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auką Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl pri-ims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patal-pose, **gegužės 30 d.,** šeštadie-nį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiun-timo bendrovė, siuntinius vėl priims **gegužės 16 d.,** šeštadie-nį, nuo 12 val. iki 1 val. Kul-tūros Židinio kieme. Dėl infor-macijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Klientų patogumui atidaromas naujas poskyris New Yorko mies-tės. Mūsų agentas **Julius** teiks patarnavimus Jums patogiu lai-ku. Tel. (718) 348-4709.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.